

BEATA STYPULKOWSKA
CZĘSTOCHOWA

**WYKAZ PRAC MAGISTERSKICH
NAPISANYCH NA SEMINARIACH NAUKOWYCH
W WYŻSZYM SEMINARIUM DUCHOWNYM
ARCHIDIECEZJI CZĘSTOCHOWSKIEJ W LATACH 1973-2015**

W Wyższym Seminarium Duchownym Archidiecezji Częstochowskiej 737 osób uzyskało tytuł magistra teologii w latach 1973-2015¹. Wszyscy absolwenci otrzymali tytuł magistra teologii na Wydziale Teologicznym w Krakowie.

Wydział Teologiczny w Krakowie istnieje od 11 stycznia 1397 roku². Przez wiele stuleci wchodził w skład Uniwersytetu Jagiellońskiego. W 1954 roku jednostronną uchwałą Rady Ministrów usunięto Wydział Teologiczny z Uniwersytetu Jagiellońskiego. Decyzja ta nie przerwała jednak jego faktycznej i kanonicznej egzystencji. W 1959 roku Stolica Apostolska wydała dekret stwierdzający, że „Wydział Teologiczny zgodnie z jego ustanowieniem i charakterem trwa pod kierownictwem jednej władzy kościelnej i na przyszłość ma się kształtować wedle praw ustanowionych przez Stolicę Apostolską”³. Od 1974 roku Wydział istniał pod nazwą Papieski Wydział Teologiczny w Krakowie, w latach 1981-2009 był to Wydział Teologiczny Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie, a od 19 czerwca 2009 roku Wydział Teologiczny Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie⁴.

Klerycy Wyższego Seminarium Duchownego Archidiecezji Częstochowskiej brali udział w seminariach naukowych prowadzonych przez wykładowców Wydziału Teologicznego oraz Wyższego Seminarium Duchownego z szesnastu dziedzin naukowych: biblistyki (111 prac), filozofii (38 prac), historii Kościoła (120 prac), historii sztuki (27 prac), homiletyki (8 prac), katechetyki (43 prace), katolickiej nauki społecznej i socjologii religii (16 prac), liturgiki (8 prac), medycyny pastoralnej (5

¹ *Księga magisterium*, w: Archiwum Wyższego Seminarium Duchownego Archidiecezji Częstochowskiej [dalej: Archiwum WSDACz]. W Księdze są wypisane 743 numery, jednakże sześć osób, mimo że zostały wpisane do księgi, nie uzyskało tytułu magistra.

² <http://www.upjp2.edu.pl/?q=uczelnia/uczelnia/o-nas/historia> (2015.03.28).

³ Tamże.

⁴ Tamże.

prac), psychologii (22 prace), prawa kanonicznego (20 prac), teologii dogmatycznej (80 prac), teologii duchowości (52 prace), teologii fundamentalnej (20 prac), teologii moralnej (138 prac) oraz teologii pastoralnej (29 prac).

1. Bibliistyka

Z bibliistyki klerycy Wyższego Seminarium Duchownego uczestniczyli w seminariach naukowych prowadzonych przez siedmiu wykładowców. Seminarium prowadzili następujący wykładowcy: Ks. prof. dr hab. Stanisław Grzybek⁵; Ks. doc. dr hab. Stanisław Chład⁶; O. prof. dr hab. Augustyn Jankowski OSB⁷; Ks. dr Tomasz Jelonek⁸; Ks. prof. dr hab. Antoni Tronina⁹; Ks. prof. dr hab. Stanisław Włodarczyk¹⁰ oraz Ks. dr Włodzimierz Cyran¹¹.

⁵ Ks. prof. dr hab. Stanisław Grzybek (ur. 14 kwietnia 1915 r. w Lipnicy Murowanej k. Bochni – zm. 23 października 1998 r. w Krakowie), kapłan Archidiecezji Częstochowskiej. W latach 1949-1954 oraz 1962-1998 był związany z Wydziałem Teologicznym w Krakowie, będąc dwukrotnie jego dziekanem. Ks. Profesor wykładał również w Akademii Teologii Katolickiej (trzy razy był dziekanem Wydziału Teologicznego) oraz Katolickim Uniwersytecie Lubelskim (wykłady zleczone). Na jego seminarium naukowym w Krakowie powstało 156 prac magisterskich, 31 licencjackich i 18 doktorskich, natomiast na seminarium naukowym w Warszawie powstało 85 prac magisterskich i 14 doktorskich – J. Mandziuk, *Grzybek Stanisław*, w: *Słownik Polskich Teologów Katolickich 1994-2003*, red. J. Mandziuk, t. 9, Warszawa 2006, s. 200. W Wyższym Seminarium Duchownym Archidiecezji Częstochowskiej Ks. Stanisław Grzybek w latach 1945-1951 pełnił funkcję prokuratora, a w latach 1948-1998 wykładał różne przedmioty z zakresu bibliistyki (język hebrajski, język grecki, Archeologię biblijną, Wstęp ogólny do Pisma Świętego, Stary Testament, Nowy Testament, Historię zbawienia, Teologię biblijną) – Archiwum WSDACz.

⁶ Ks. doc. dr hab. Stanisław Chład (ur. 17 grudnia 1946 r. w Ligocie Wielkiej – zm. 3 lipca 1993 r. w Częstochowie), kapłan Archidiecezji Częstochowskiej. W latach 1984-1993 był związany z Wydziałem Teologicznym w Krakowie – S. Urbański, *Chład Stanisław*, w: *Słownik Polskich Teologów Katolickich 1981-1993*, red. J. Mandziuk, t. 8, Warszawa 1995, s. 126. W Wyższym Seminarium Duchownym Archidiecezji Częstochowskiej Ks. Stanisław Chład w latach 1984-1991 pełnił funkcję prefekta studiów a w latach 1984-1993 wykładał język grecki, język hebrajski oraz Nowy Testament – Archiwum WSDACz.

⁷ O. prof. dr hab. Augustyn Jankowski OSB (ur. 14 września 1916 r. w Złotoust na Uralu – zm. 6 listopada 2005 r. w Krakowie) – mnich tyniecki, dr hab., profesor teologii biblijnej na Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie. W 1959 r. rozpoczął pracę nad polskim przekładem Pisma Świętego z języków oryginalnych, którą zakończył w 1965 r. Wtedy to pod jego redakcją naukową wydano Biblię Tysiąclecia, najbardziej popularny i używany do dzisiaj w liturgii przekład Pisma Świętego. Uczestniczył w pracach nad poprawianiem tekstów tłumaczeń w kolejnych wydaniach Biblii Tysiąclecia – http://www.bu.kul.pl/art_11165 (2015.04.07).

⁸ Ks. prof. dr hab. Tomasz Bolesław Jelonek (ur. 9 marca 1937 r.), kapłan Archidiecezji Krakowskiej, jest obecnie członkiem Rady Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie – <http://wns.upjp2.edu.pl/index.php/wydzial/> (2015.04.03).

⁹ Ks. prof. dr hab. Antoni Tronina (ur. 13 czerwca 1945 r. w Ostrowach), kapłan Archidiecezji Częstochowskiej, w Wyższym Seminarium Duchownym Archidiecezji Częstochowskiej w latach 1992-1994 pełnił funkcję rektora a w latach 1980-1984 oraz 1992-2005 wykładał różne przedmioty z zakresu bibliistyki (język hebrajski, język grecki, Nowy Testament, Stary Testament, Teologię biblijną) – Archiwum WSDACz.

¹⁰ Ks. prof. dr hab. Stanisław Włodarczyk (ur. 17 kwietnia 1939 r. w miejscowości Błaś [potem zmieniono nazwę na Andrzejów] – zm. 9 sierpnia 2013 r. w Częstochowie), kapłan Archidiecezji Częstochowskiej, w latach 1979-1992 prorektor, a w latach 1992-2007 rektor Instytutu Teologicznego w Częstochowie. W Wyższym Seminarium Duchownym Archidiecezji Częstochowskiej Ks. Stanisław Włodarczyk w latach 1974-2012 wykładał różne przedmioty z zakresu bibliistyki (Historię zbawienia, Archeologię biblijną, Wstęp ogólny do Pisma Świętego, Nowy Testament) – Archiwum WSDACz.

¹¹ Ks. dr Włodzimierz Cyran (ur. 6 lipca 1965 r. w Częstochowie), kapłan Archidiecezji Częstochow-

Z bibliistyki zostało napisanych 111 prac magisterskich.

Na seminarium naukowym prowadzonym przez Ks. prof. dra hab. Stanisława Grzybka siedemdziesięciu dziewięciu absolwentów napisało pracę magisterską. Są to następujące osoby: Bronisław Preder, *Złorzeczenia w Psalmach*, (1973); Józef Zielenka, *Uniwersalizm zbawczy u Mojżesza*, (1973); Janusz Gajda, *Polskie przekłady Psalterzy w średniowieczu i czasach odrodzenia*, (1974); Stanisław Kiedos, *Istota uniwersalizmu zbawczego w Księdze Rodzaju*, (1974); Wojciech Kosielak, *Centralne myśli w komentarzu ks. Jakuba Wujka do listów św. Jana*, (1974); Stanisław Leśniowski, *Dzieje świątyni Heroda*, (1974); Leonard Zagórski, *Świętość Boga u proroka Izajasza*, (1974); Roman Kubiak, *Grzech pierwszych ludzi w świetle polskiej literatury biblijnej*, (1975); Wojciech Pazera, *Problematyka biblijna w rocznikach tygodnika diecezjalnego „Niedziela” w latach 1945-1953*, (1975); Stanisław Kucala, *Polskie przekłady Psalmów. Studium literacko-egzegetyczne*, (1975); Ireneusz Trzebski, *Powołanie Mojżesza na podstawie Wj 3, 14. Studium egzegetyczno-teologiczne*, (1975); Tadeusz Wójcik, *Uniwersalizm zbawczy w Księdze proroka Izajasza*, (1975); Stanisław Chłąd, *Znaczenie terminu „zasłona” w Piśmie Świętym. Studium egzegetyczno-teologiczne*, (1976); Mieczysław Kopeć, *Wielki Dzień Pojednania. Studium egzegetyczno-teologiczne*, (1976); Emil Ilków, *Rola i znaczenie izraelskiego króla na tle roli i znaczenia królów państw ościennych Starożytnego Wschodu*, (1977); Józef Foltynski, *Plagi egipskie w świetle Wj 7, 14 – 12, 36*, (1978); Jerzy Mielczarek, *Znaczenie imienia Jahwe w świetle Wj 3, 14. Studium egzegetyczno-teologiczne*, (1978); Władysław Włodarski, *Rola Pisma świętego w liturgii mszalnej po II Soborze Watykańskim w latach 1963-1973*, (1978); Kazimierz Krzeszowski, *Mesjanizm Czwartej Pieśni o Słudze Jahwe w Księdze Izajasza (52, 13 - 53, 12)*, (1979); Mieczysław Papiernik, *Charakterystyczne rysy małżeństwa w Izraelu w świetle wypowiedzi Pięcioksięgu Mojżesza*, (1979); Marian Szczerba, *Kerygmatyczne wartości opisu Wyjścia Izraelitów z Egiptu na podstawie Księgi Wj 12, 31 – 14, 31*, (1980); Jerzy Dębski, *Psalterz w przekładzie Jana Kochanowskiego. Studium literacko-krytyczne*, (1981); Marek Kundzicz, *Argumentacja biblijna w Kazaniach sejmowych Ks. Piotra Skargi*, (1981); Marek Otręba, *Psalterz Dawida w tłumaczeniu Franciszka Karpińskiego*, (1981); Andrzej Banaszek, *Długowieczność patriarchów wg Rdz 5*, (1982); Jan Maj, *Problemy literacko-teologiczne Rdz 11, 1-9*, (1982); Czesław Mirowski, *Zagadnienia literacko-teologiczne opowiadania o potopie Rdz 6, 1 – 9, 17*, (1982); Krzysztof Gębala, *„Pochwały Ojców” Syr 47, 2-11*, (1983); Stanisław Matysiak, *Król Salomon w świetle „Pochwały Ojców” Jezusa Syracha (Syr 47, 12-22)*, (1983); Andrzej Molenda, *Sylwetka Samuela w świetle „Pochwały Ojców” w Księdze Syracha (Syr 46, 13-20)*, (1983); Mirosław Wnuk, *Abraham w świetle „Pochwały Ojców” Syr 44, 19-22*, (1983); Adam Pasierb, *Obraz Boga w ujęciu ks. abpa J. Teodorowicza*

skiej. W Wyższym Seminarium Duchownym Archidiecezji Częstochowskiej od roku 1997 wyklada Nowy Testament, w latach 1997-2013 wykladał również Stary Testament – Archiwum WSDACz.

w jego pracy „*Od Jahwy do Mesjasza*”, (1984); Krzysztof Pustelnik, *Elementy konstytucyjny Przymierza Synajskiego w ujęciu ks. abpa J. Teodorowicza w dziele „Od Jahwy do Mesjasza*”, (1984); Ryszard Seledak, *Obraz człowieka w ważniejszych wypowiedziach Hioba na podstawie Księgi Hioba*, (1984); Stanisław Tabor, *Modlitwa Salomona (1 Krl 8, 22-53) w świetle wypowiedzi niektórych egzegetów*, (1984); Marek Gnidziński, *Jedność Biblii w świetle Konstytucji dogmatycznej o Objawieniu Bożym „Dei verbum” i w wypowiedziach niektórych polskich biblistów*, (1985); Józef Kościelny, *Biblijny obraz człowieka według Rdz 1, 26-28 w świetle encykliki Jana Pawła II „Redemptor hominis” i w wypowiedziach współczesnych teologów*, (1985); Jan Piekarski, *Obraz człowieka w Psalmach Królewskich*, (1985); Stanisław Litwa, *Czwarte przykazanie w świetle ważniejszych tekstów Starego Testamentu*, (1986); Marek Sikora, *Historia zbawienia w ujęciu „Dei verbum” i niektórych współczesnych biblistów*, (1986); Krzysztof Szybalski, *Znaczenie rodzajów literackich w świetle wypowiedzi Konstytucji „Dei verbum” oraz niektórych współczesnych biblistów polskich*, (1986); Sylwester Kulka, *Przyjaźń Dawida i Jonatana w wypowiedziach 1 i 2 Księgi Samuela*, (1987); Jan Niziołek, *Idea Boga Miłosiernego w Ps 130*, (1987); Antoni Nowak, *Praca w ujęciu Księgi Hioba*, (1987); Tadeusz Stich, *Juda Machabeusz na tle walk wolnościowych Izraela z okupantem greckim na podstawie 1 i 2 Księgi Machabejskiej*, (1987); Stanisław Dura, *Cierpienie w świetle „Mów Boga” Hi 38, 1-42*, (1988); Krzysztof Górski, *Dawid jako król – poeta – reformator religijny w świetle 1 Sm i innych ksiąg biblijnych*, (1988); Marek Cisowski, *Powołanie Mojżesza w świetle Wj 2, 23 – 3, 22. Studium egzegetyczno-teologiczne*, (1990); Marek Jachna, *Powołanie proroka Jeremiasza w świetle Jr 1, 4-19. Studium egzegetyczno-teologiczne*, (1990); Roman Łodziński, *Powołanie proroka Ezechiela w świetle Ez 1, 1-13. 15. Studium egzegetyczno-teologiczne*, (1990); Dariusz Mielczarek, *Ofiarowanie Izaaka w świetle Rdz 22, 1-19. Studium egzegetyczno-teologiczne*, (1990); Stanisław Serwatka, *Powołanie proroka Izajasza w świetle Iz 6, 1-13. Studium egzegetyczno-teologiczne*, (1990); Dariusz Bełzek, *Charakterystyka postaci Samsona w świetle Księgi Sędziów 13 – 16*, (1991); Wojciech Drobiec, *Rola modlitwy w życiu indywidualnym i rodzinnym na podstawie Księgi Tobiasza*, (1991); Grzegorz Dymek, *Rola Debory i Baraka w walce z Kanaanitami na podstawie Księgi Sędziów 4, 1-23; 5, 1-31*, (1991); Grzegorz Greła, *Rola Gedeona jako sędziego Izraela na podstawie Sdz 6 – 8*, (1991); Sławomir Janik, *Powołanie Jozuego w świetle wypowiedzi Pięcioksięgu*, (1991); Artur Łyskowski, *Rola i znaczenie sędziego w Starym Testamencie na podstawie Księgi Sędziów*, (1991); Stanisław Martyka, *Powołanie Samsona w świetle Sdz 13, 1-25. Studium egzegetyczno-teologiczne*, (1991); Andrzej Rykała, *Inspiracje biblijne w encyklice Jana Pawła II „Dives in misericordia”*, (1991); Benedykt Stanek, *Znaczenie moralno-dydaktyczne bajki Jotama w świetle Księgi Sędziów*, (1991); Jacek Stryczek, *Powołanie Gedeona w świetle Sdz 6, 7-40. Studium egzegetyczno-teologiczne*, (1991); Dariusz Tuczapski, *Starotestamentowe ofiary z ludzi a ślub*

Jeftego (Sdz 11, 29-40), (1991); Józef Mularczyk, *Jozue – wódz Narodu Wybranego. Studium teologiczno-egzegetyczne*, (1992); Mirosław Rapcia, *Studium egzegetyczno-teologiczne Psalmu 45*, (1992); Mieczysław Wach, *Mesjański charakter Psalmu 22 i jego nowotestamentalne reminiscencje*, (1992); Jacek Gancarek, *Spór o pierwszeństwo uczniów na podstawie Mk 9, 33-37. Studium egzegetyczno-teologiczne*, (1994); Czesław Kieras, *Powołanie Abrahama w świetle Rdz 12, 1-4. Studium egzegetyczno-teologiczne*, (1994); Andrzej Kuliberda, *Studium egzegetyczno-teologiczne drugiej mowy Piotra (Dz 3, 12-26)*, (1994); Marek Wites, *Postać Izaaka w świetle Rdz 21, 1 – 25, 34. Studium egzegetyczno-teologiczne*, (1994); Robert Foryś, *Obraz Boga w hymnie Magnificat. Studium filologiczno-teologiczne Łk 1, 46-55*, (1996); Gabriel Kopcik, *Przymierze dawidowe w świetle Psalmu 132. Studium egzegetyczno-teologiczne*, (1997); Mikołaj Węgrzyn, *Mowa św. Piotra przed sanhedrynem według Dz 4, 8-12. Studium egzegetyczno-teologiczne*, (1997); Grzegorz Wierzbą, *Proroctwo mesjańskie w Błogosławieństwie Jakuba na podstawie Rdz 49, 8-12. Studium egzegetyczno-teologiczne*, (1997); Tomasz Krawczyk, *Bóg Stwórca i Pasterz w świetle Ps 23. Studium egzegetyczno-teologiczne*, (1998); Grzegorz Pałka, *Jahwe Król - Najświętszym Bogiem w świetle Ps 99. Studium egzegetyczno-teologiczne*, (1998); Adam Tkacz, *Przymierze noachickie Rdz 8, 20 – 9, 17. Studium egzegetyczno-teologiczne*, (1998); Dariusz Zajac, *Inspiracje biblijne encykliki „Redemptoris Mater”*, (1998); Tomasz Żurek, *Bóg Zbawca – jedyna nadzieja żyjących w niewoli Izraelitów na podstawie Ps 77. Studium egzegetyczno-teologiczne*, (1998).

Na seminarium naukowym prowadzonym przez O. prof. dra hab. Augustyna Jan-kowskiego OSB czterech absolwentów napisało pracę magisterską. Są to następujące osoby: Jan Wątroba, *Wniebowstąpienie jako tryumf Chrystusa*, (1979); Jan Kubisa, *Triumf miłosierdzia wg Listu św. Jakuba 2, 13*, (1982); Adam Sołtysiak, *Ofiara Jezusa Chrystusa Jom Kippurim w Liście do Hebrajczyków*, (1982); Dariusz Nowak, *Rekapitulacja danych Objawienia na temat losu potępionych w Apokalipsie św. Jana*, (1986).

Na seminarium naukowym prowadzonym przez Ks. dra Tomasza Jelonka jeden absolwent napisał pracę magisterską. Jest nim: Andrzej Sobota, *Sytuacja egzystencjalna człowieka w kontekście śmierci według nauki św. Łukasza*, (1984).

Na seminarium naukowym prowadzonym przez Ks. doc. dr hab. Stanisława Chładę dziesięciu absolwentów napisało pracę magisterską. Są to następujące osoby: Cezary Kaleta, *„Kapitałne” stwierdzenia z Hbr 8, 1-2*, (1989); Krzysztof Miśta, *Mojżesz w Domu Bożym i Chrystus nad Domem według Hbr 3, 1-6*, (1989); Włodzimierz Cyran, *Pneumatologiczne aspekty tekstu Dz 10, 34-48*, (1990); Andrzej Malanowski, *Główne idee teologiczne tekstu Dz 13, 16-41*, (1991); Dariusz Drzewiecki, *Trzy etapy Zbawienia według Rz 5, 1-11*, (1992); Piotr Hernoga, *Nowa Świątynia według tekstu J 2, 13-22*, (1992); Andrzej Mróz, *Sytuacja chrześcijanina według tekstu Rz 8, 1-17*, (1992); Roman Szkop, *Pasterze wobec narodzin Mesjasza według tekstu Łk 2, 8-20*, (1992); Jacek Molka, *Wydarzenia z wędrówki Izraela po pustyni a sytuacja chrześci-*

jan z Koryntu. *Studium egzegetyczno-teologiczne nad tekstem 1 Kor 10, 1-13*, (1993); Rafał Pyzik, *Główne tematy teologiczne Łk 1, 26-38*, (1993).

Na seminarium naukowym prowadzonym przez Ks. prof. dra hab. Antoniego Troninę czterech absolwentów napisało pracę magisterską. Są to następujące osoby: Andrzej Karczewski, *Kuszenie Jezusa na pustyni według św. Mateusza 4, 1-11*, (1995); Mariusz Woźniak, *Proroctwo Jeremiasza o Nowym Przymierzu w interpretacji Hbr 8, 7-13*, (1995); Łukasz Laskowski, *Rdz 6, 1-4 w interpretacji Pierwszej Księgi Henocha. Zarys historii oddziaływania*, (2001); Dariusz Kuśmierk, *Cierpiący Sługa Jahwe Iz 52, 13 – 53, 12 w świetle hymnu chrystologicznego Flp 2, 5-11 (Studium egzegetyczno-teologiczne)*, (2002).

Na seminarium naukowym prowadzonym przez Ks. prof. dra hab. Stanisława Włodarczyka siedmiu absolwentów napisało pracę magisterską. Są to następujące osoby: Robert Nemś, *Pojęcie zbawienia w kantyku Zachariasza (Łk 1, 69-79). Studium egzegetyczno-teologiczne*, (1996); Tomasz Gil, *Znaczenie „włożenia rąk” według Dz 8, 16-17; 19, 6; por. Hbr 6,2. Studium egzegetyczno-teologiczne*, (1997); Tadeusz Jarząbek, *Uniwersalizm zbawczy w Kantyku Symeona (Łk 2, 29-32). Studium egzegetyczno-teologiczne*, (1997); Roman Dziembowski, *Wizja Królestwa Bożego w przypowieści o minach (Łk 19, 11-28)*, (1999); Andrzej Nieznański, *Droga krzyżowa Jezusa w ujęciu św. Łukasza 23, 25-49. Studium egzegetyczno-teologiczne*, (1999); Paweł Szatlewski, *Opcja na rzecz ubogich w błogosławieństwach i złorzeczeniach Jezusa według Łk 6, 20-26. Studium egzegetyczno-teologiczne*, (2002); Roman Gmyrek, *Znaczenie wspólnoty stołu w Ewangelii wg Łukasza. Studium egzegetyczno-teologiczne*, (2003).

Na seminarium naukowym prowadzonym przez Ks. dra Włodzimierza Cyrana sześciu absolwentów napisało pracę magisterską. Są to następujące osoby: Paweł Dzierzkowski, *Wzajemna miłość braterska w Ciele eklezjalnym według Rz 12*, (2005); Michał Korzeniec, *Jezus przyjacielem grzeszników według Łk 7, 36-50*, (2006); Tomasz Laskowski, *Kuszenie Jezusa. Analiza egzegetyczno-teologiczna perykopy Mt 4, 1-11*, (2008); Tomasz Chudy, *Modlitwa Jezusa w Ogrójcu wzorem modlitwy Kościoła. Analiza egzegetyczno-teologiczna perykopy Mt 26, 36-46*, (2009); Zygmunt Filipczyk, *Epifania Jezusa na jeziorze. Analiza egzegetyczno-teologiczna perykopy Mk 6, 45-52*, (2011); Paweł Podeszwa, *Świadectwo Parakleta. Analiza egzegetyczno-teologiczna perykopy J 15, 26 – 16, 15*, (2012);

2. Filozofia

Z filozofii klerycy Wyższego Seminarium Duchownego uczestniczyli w seminariach naukowych prowadzonych przez ośmiu wykładowców. Seminaria prowadzili następujący wykładowcy: Bp prof. dr hab. Marian Jaworski¹², Ks. prof. dr hab. Kazi-

¹² Kard. prof. dr hab. Marian Jaworski (ur. 21 sierpnia 1926 r. we Lwowie), arcybiskup senior archidie-

mierz Kłósak¹³, Bp prof. dr hab. Józef Życiński¹⁴, Ks. prof. dr hab. Józef Tischner¹⁵, Ks. doc. dr hab. Tadeusz Gadacz¹⁶ SchP, Ks. dr Włodzimierz Skoczny¹⁷, Ks. dr Henryk Niemiec¹⁸ oraz Ks. dr Marian Szymonik¹⁹.

Z przedmiotów filozoficznych zostało napisanych 38 prac magisterskich.

Z filozofii i filozofii religii na seminarium naukowym prowadzonym przez Bpa prof. dra hab. Mariana Jaworskiego czterech absolwentów napisało pracę magisterską. Są to następujące osoby: Roman Jagiełło, *Bóg wiary a Bóg religii w ujęciu Jean'a Danielou*, (1978); Henryk Niemiec, *Transcendentny wymiar człowieka*, (1978); Jan Darłak, *Zagadnienia relacji między kulturą a religią. Próba wyodrębnienia i porównania niektórych stanowisk we współczesnej polskiej filozofii chrześcijańskiej*, (1981); Robert Pamuła, *Wkład Teilharda de Chardin w rozwiązanie problemu wzajemnej relacji między kosmologią a teologią w ujęciu Maxa Wildiersa*, (1987).

Z filozofii na seminarium naukowym prowadzonym przez Ks. prof. dra hab. Kazimierza Kłósaka dwóch absolwentów napisało pracę magisterską. Są to następujące

cezi lwowskiej. W latach 1974-1982 dziekan Papieskiego Wydziału Teologicznego w Krakowie, w latach 1981-1987 pierwszy rektor Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie – http://www.pwt.wroc.pl/nowa_strona/pliki/jaworski-laudacja.pdf (2015.04.14). W Wyższym Seminarium Duchownym Archidiecezji Częstochowskiej w latach 1963-1991 wykładał różne przedmioty filozoficzne (filozofię religii, teodyceę, ontologię, metafizykę) – Archiwum WSDACz.

¹³ Ks. prof. dr hab. Kazimierz Kłósak (ur. 1 stycznia 1911 w Żółkwi – zm. 1 czerwca 1982 w Krakowie), kapłan archidiecezji krakowskiej. Klerycy Wyższego Seminarium Duchownego Diecezji Częstochowskiej uczestniczyli w jego wykładach w latach 1945-1956 i 1964-1965. wykładał różne przedmioty filozoficzne (historię filozofii, logikę, teodyceę, teorię poznania, kosmologię) – Archiwum WSDACz.

¹⁴ Abp prof. dr hab. Józef Życiński (ur. 1 września 1948 r. w Nowej Wsi – zm. 10 lutego 2011 r. w Rzymie), absolwent Wyższego Seminarium Duchownego Archidiecezji częstochowskiej. W Wyższym Seminarium Duchownym Archidiecezji Częstochowskiej w latach 1974-1985 pełnił funkcję prefekta i prefekta studiów, w latach 1974-1991 wykładał różne przedmioty filozoficzne i teologiczne (propedeutykę teologii, metodologię, filozofię przyrody, współczesne kierunki filozoficzne) – Archiwum WSDACz.

¹⁵ Ks. prof. dr hab. Józef Tischner (ur. 12 marca 1931 roku w Starym Sączu – zm. 28 czerwca 2000 roku w Krakowie), kapłan archidiecezji krakowskiej. W Wyższym Seminarium Duchownym Archidiecezji Częstochowskiej w latach 1981-1991 prowadził wykłady z filozofii człowieka – Archiwum WSDACz.

¹⁶ Prof. dr hab. Tadeusz Gadacz (ur. 22 października 1955 r. w Krakowie) jest obecnie kierownikiem Katedry Historii Filozofii Nowożytnej na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie – <http://www.ifis.up.krakow.pl/tadeusz-gadacz/> (2015.04.14).

¹⁷ Ks. dr Włodzimierz Skoczny (ur. 6 listopada 1956 r. w Sosnowcu), absolwent Wyższego Seminarium Duchownego Archidiecezji Częstochowskiej, kapłan diecezji sosnowieckiej. W Wyższym Seminarium Duchownym Archidiecezji Częstochowskiej w latach 1983-1984 oraz 1988-2007 i od 2013 wykładał różne przedmioty (język angielski, współczesne kierunki filozoficzne, filozofię przyrody, filozofię człowieka, metodologię) – Archiwum WSDACz.

¹⁸ Ks. dr Henryk Niemiec (ur. 19 grudnia 1953 roku w Siewierzu), kapłan archidiecezji częstochowskiej. W Wyższym Seminarium Duchownym Archidiecezji Częstochowskiej od roku 1991 wykłada etykę filozoficzną, w latach 1992-1999 wykładał również filozofię człowieka – Archiwum WSDACz.

¹⁹ Ks. dr Marian Szymonik (ur. 1 sierpnia 1964 r. w Blachowni), kapłan archidiecezji częstochowskiej. W Wyższym Seminarium Duchownym Archidiecezji Częstochowskiej w latach 1999-2000 pełnił funkcję prefekta studiów, od roku 1991 wykłada różne przedmioty filozoficzne (antropologię człowieka, filozofię człowieka, współczesne kierunki filozoficzne, filozofię religii, proseminarium, metodykę pisania pracy naukowej) – Archiwum WSDACz.

osoby: Włodzimierz Skoczny, *Zagadnienie nieskończoności przestrzennej wszechświata w filozofii radzieckiej*, (1981); Zygmunt Furgoń, *Zagadnienie abiogenezy w kosmosie*, (1981).

Z filozofii i filozofii nauki na seminarium naukowym prowadzonym przez Bpa prof. dr hab. Józefa Życińskiego jedenastu absolwentów napisało pracę magisterską. Są to następujące osoby: Stanisław Straż, *Spór K.R. Poppera z Kołem Wiedeńskim o koncepcję nauki*, (1981); Jarosław Wolski, *Relacja między marksizmem a myślą chrześcijańską w filozofii L. Kołakowskiego w okresie 1950-1980 r.*, (1982); Stanisław Gancarek, *Krytyka filozoficznych poglądów Karola R. Poppera w marksizmie polskim*, (1983); Ryszard Adrjanek, *Marksizm wobec Sartre'owskiej krytyki teizmu*, (1984); Czesław Janczyk, *Metodologiczne aspekty scentystycznej wizji nauki u K. Pearsona*, (1984); Eugeniusz Krzyśko, *Nauka a wartości ludzkie w ujęciu Jakuba Bronowskiego*, (1985); Paweł Nowak, *Koncepcja kosmicznej religijności u Alberta Einsteina*, (1986); Janusz Świtalski, *Elementy „rewizjonizmu” w filozofii Adama Schaffa*, (1988); Wojciech Tkacz, *Elementy platonizmu w „Traktacie” Ludwiga Wittgensteina*, (1988); Wojciech Kowalski, *Inspiracje teologiczne w kontekście odkrycia fizyki Newtonowskiej*, (1989); Leszek Czerwiński, *Relacja między Bogiem a światem w filozofii Charlesa Hartshorne'a*, (1991).

Z filozofii na seminarium naukowym prowadzonym przez Ks. prof. dra hab. Józefa Tischnera jeden absolwent napisał pracę magisterską. Jest nim: Marek Sołtysiak, *Relacja między wolnością a prześwitem prawdy bycia u „drugiego” Heideggera*, (1988).

Z filozofii na seminarium naukowym prowadzonym przez Ks. doc. dra hab. Tadeusza Gadacza SchP jeden absolwent napisał pracę magisterską. Jest nim: Remigiusz Lota, *Prawda kultury w filozofii M. Bachtina*, (1993).

Z filozofii i filozofii przyrody na seminarium naukowym prowadzonym przez Ks. dra Włodzimierza Skoczego siedmiu absolwentów napisało pracę magisterską. Są to następujące osoby: Jacek Marciniak, *Zagadnienie humanizmu w filozofii św. Augustyna*, (1995); Janusz Parkitny, *Filozoficzne aspekty ruchu New Age*, (1996); Tomasz Słabiak, *Próba oceny „kreacjonizmu” na podstawie pracy Johnsona: „Na bezdrożach teorii ewolucji”*, (1996); Mariusz Łydźba, *Problem teologicznych i materialistycznych implikacji teorii Wielkiego Wybuchu*, (1997); Dariusz Mazur, *Kartezjański obraz świata*, (2001); Mariusz Terka, *Metodologiczne i filozoficzne aspekty kreacjonizmu „naukowego”*, (2003), Michał Wiczorek, *Filozofia nauki Karla Raimunda Poppera w kontekście teorii ewolucji biologicznej*, (2003).

Z etyki filozoficznej i metafizyki pod kierunkiem Ks. dra Henryka Niemca czterech absolwentów napisało pracę magisterską. Są to następujące osoby: Adam Fogelman, *Moralny wymiar śmierci w ujęciu Ladisława Borosa*, (2000); Krzysztof Rak, *Istota miłości w filozofii Księdza Franciszka Sawickiego*, (2000); Cezary Mastalerz, *Rola analogii transcendentalnej w poznaniu ludzkim w ujęciu Mieczysława Alberta Krąpca*, (2001); Adrian Sikora, *Koncepcja szczęścia w etyce Arystotelesa*, (2003).

Z antropologii filozoficznej pod kierunkiem Ks. dra Mariana Szymonika ośmiu absolwentów napisało pracę magisterską. Są to następujące osoby: Norbert Tomczyk, *Koncepcja duszy ludzkiej w ujęciu Mieczysława Alberta Krapca* (2005); Łukasz Dyktyński, *Koncepcja otwartości człowieka na „Ty Absolutne” w filozofii Gabriela Marcela*, (2007); Stanisław Oleszko, *Koncepcja człowieka w filozofii Mikolaja Bierdiajewa*, (2008); Łukasz Rotengruber, *Wolność w strukturze osoby ludzkiej w personalizmie Karola Wojtyły*, (2008); Kamil Chudy, *Koncepcja osoby ludzkiej w ujęciu Wincentego Granata* (2009); Arkadiusz Makles, *Dusza ludzka w myśli ks. Kazimierza Kłósaka*, (2010); Szymon Klimczak, *Koncepcja alienacji w encyklikach społecznych Jana Pawła II*, (2011); Paweł Wróbel, *Ewolucja humanizmu w poglądach Leszka Kołakowskiego*, (2013).

3. Historia Kościoła

Z historii Kościoła klerycy Wyższego Seminarium Duchownego uczestniczyli w seminariach naukowych prowadzonych przez ośmiu wykładowców. Seminarium prowadzili następujący wykładowcy: Ks. prof. dr hab. Jerzy Wolny²⁰, Ks. prof. dr hab. Jan Związek²¹, Ks. dr Sławomir Zabraniak²² i Ks. dr Jacek Kapuściński²³.

Z historii Kościoła zostało napisanych 120 prac magisterskich.

Na seminarium naukowym prowadzonym przez Ks. prof. dra hab. Jerzego Wolnego szesnastu absolwentów napisało prace magisterskie. Są to następujące osoby: Zbigniew Jacuński, *Studenci z Krakowa w Uniwersytecie Krakowskim w XV w.*, (1977); Janusz Bacia, *Dzieje kościoła i parafii Św. Katarzyny Męczennicy w Groźcu do 1939 r.*, (1978); Eugeniusz Sikorski, *Duchowieństwo dekanatów lelowskiego i siewierskiego w latach 1800-1850*, (1978); Andrzej Stasiak, *Opieka duszpasterska nad polską emigracją zarobkową w Danii*, (1982); Andrzej Kopysta, *Studenci z parafii*

²⁰ Ks. prof. dr hab. Jerzy Wolny (ur. 02 listopada 1921 r. w Rogoźniku – zm. 11 lutego 1999 r.), absolwent Wyższego Seminarium Duchownego Archidiecezji Częstochowskiej. W Wyższym Seminarium Duchownym Archidiecezji Częstochowskiej w latach 1957-1992 wykładał historię Kościoła – Archiwum WSDACz.

²¹ Ks. prof. dr hab. Jan Związek (ur. 6 grudnia 1937 r. w Młynkach), kapłan archidiecezji częstochowskiej. W Wyższym Seminarium Duchownym Archidiecezji Częstochowskiej w latach 1985-1992 pełnił funkcję rektora, w latach 1970-2012 wykładał różne przedmioty (metodologię, patologię i historię Kościoła) – Archiwum WSDACz.

²² Ks. dr hab. Sławomir Zabraniak (ur. 1 kwietnia 1968 r. w Więckach), kapłan archidiecezji częstochowskiej. W Wyższym Seminarium Duchownym Archidiecezji Częstochowskiej w latach 2002-2003 pełnił funkcję prefekta, a w latach 2003-2005 oraz 2006-2008 prefekta studiów, w latach 2002-2010 wykładał historię Kościoła oraz w latach 2002-2005 precepta urbanitatis. Obecnie jest adiunktem w Zakładzie Historii Nowożytnej Uniwersytetu Rzeszowskiego – Archiwum WSDACz, <http://www.ur.edu.pl/wydzialy/socjologiczno-historyczny/institut-historii/zaklady/zaklad-historii-nowozytnej/slawomir-zabraniak/zyciorys> (2015.04.20).

²³ Ks. dr Jacek Kapuściński (ur. 2 czerwca 1976 r. w Radomsku), kapłan archidiecezji częstochowskiej. W Wyższym Seminarium Duchownym Archidiecezji Częstochowskiej od roku 2010 wykłada historię Kościoła.

kolegiackiej w Wieluniu w Uniwersytecie Krakowskim w latach 1400-1642, (1984); Zenon Piłkuła, *Udział niższego duchowieństwa katolickiego Królestwa Polskiego w latach 1861-1862*, (1985); Jan Wieczorek, *Lista wikariuszy katedry krakowskiej w XIII i XIV stuleciu*, (1987); Stanisław Styczyński, *Duchowni na dworze Stefana Batorego – studium z zakresu życia religijnego dworu królewskiego w Polsce w XVI wieku*, (1987); Sławomir Wojtysek, *Kalendarz i zapiski nekrologiczne Wspólnoty Altarystów przy Kościele NMP w Krakowie*, (1988); Andrzej Jasiński, *Zarys dziejów parafii św. Stanisława B.M. w Czeladzi (ok. 1260-1795)*, (1991); Andrzej Kowaliński, *Z dziejów parafii Siemonia w latach 1795-1855*, (1991); Paweł Rozpiątkowski, *Biskup krakowski Adam Sapieha w latach I wojny światowej (1914-1918)*, (1991); Grzegorz Zabłocki, *Powstanie i początki Towarzystwa Dobroczynności w Krakowie (1816-1817)*, (1993); Sławomir Zabraniak, *Kształtowanie się zapisu o chrzcie Polski w średniowiecznych rocznikach i kronikach polskich (do 1480 r.)*, (1993); Adam Martyna, *Struktura sieci parafialnej*, (1993); Ryszard Grzesik, *Akcja biskupów polskich wobec bolszewickiego zagrożenia (lipiec-sierpień 1920)*, (1993).

Na seminarium naukowym prowadzonym przez Ks. prof. dra hab. Jana Związka dziewięćdziesięciu sześciu absolwentów napisało prace magisterskie. Są to następujące osoby: Piotr Kubat, *Nauczanie wiary w parafii Truskolasy w latach 1945-1970*, (1975); Henryk Pacud, *Duszpasterstwo i katecheza głuchoniemych w diecezji częstochowskiej w latach 1952-1974*, (1975); Idzi Stacherczak, *Nauczanie wiary w diecezji częstochowskiej w okresie działalności biskupa Zdzisława Golińskiego (1951-1963)*, (1976); Stanisław Tyburski, *Życie religijne w Częstochowie podczas okupacji hitlerowskiej*, (1982); Wojciech Hadała, *Kościelne dzieje Kromolowa do początku XVII wieku*, (1983); Jan Mucha, *Szkoły elementarne w Kłobucku*, (1983); Ireneusz Skrobot, *Dzieje archidiecezji częstochowskiej w latach 1800-1818*, (1983); Mirosław Turoń, *Dzieje parafii Mrzygłód*, (1983); Kazimierz Wawer, *Dzieje Chrześcijańskiego Towarzystwa Dobroczynności w Sosnowcu (1900-1950)*, (1983); Zbigniew Wieczorek, *Działalność duszpasterska, kaznodziejska i pisarska biskupa Alojzego Zimniaka*, (1983); Janusz Sroka, *Idee teologiczne św. Efrema w Pieśniach o Perle*, (1984); Andrzej Stępień, *Dzieje miejscowości i parafii Kamieńsk (1291-1925)*, (1984); Stanisław Barszczak, *Zarys dziejów parafii Zagórze (1826-1925)*, (1986); Zbigniew Berdys, *Życie i działalność ks. Zygmunta Sędzimira*, (1986); Krzysztof Błaszkiwicz, *Dzieje parafii Będzin (1308-1925)*, (1986); Kazimierz Kieraś, *Powstanie i działalność Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży Męskiej w diecezji częstochowskiej (1925-1939)*, (1986); Krzysztof Mońka, *Zarys dziejów parafii Danków do 1925 r.*, (1986); Marek Ptak, *Dzieje parafii Pajęczno (1818-1925)*, (1986); Andrzej Bugajski, *Dzieje miejscowości i parafii Gorzkowice do roku 1925*, (1987); Sławomir Galasiński, *Dzieje parafii i miejscowości Lututów*, (1987); Marian Kozłowski, *Dzieje miejscowości i parafii Żytno*, (1987); Zygmunt Matlingiewicz, *Dzieje parafii Przyrów do 1818 r.*, (1987); Zenon Pawelak, *Dzieje Gimnazjum Biskupiego w Wieluniu 1932-1939 r.*

(1987); Henryk Rabenda, *Dzieje parafii Truskolasy (1810-1925)*, (1987); Władysław Walczak, *Działalność kaznodziejsko-społeczna O.A. Goldonowskiego*, (1987); Stanisław Gibała, *Dzieje parafii i miejscowości Pińczycze do 1925 roku*, (1988); Krzysztof Jamrozik, *Zarys dziejów parafii Dworszowice Kościelne do 1925 roku*, (1988); Włodzimierz Wiecha, *Dzieje parafii Przystajń do 1925 roku*, (1988); Dariusz Niedziela, *Życie i działalność ks. Andrzeja Huszno (1892-1939)*, (1989); Maciej Klekowski, *Dekanat praszowski w czasie II wojny światowej 1939-1945*, (1990); Władysław Wlazlak, *Szkoły elementarne w Pajęcznie i okolicy (1808-1824)*, (1990); Stanisław Bukalski, *Życie i działalność ks. Karola Makowskiego (1884-1936)*, (1991); Jarosław Ginter, *Dzieje Kościoła i parafii św. Jakuba w Częstochowie (1586-1963)*, (1991); Adam Koszut, *Księstwo Siewierskie w świetle wizytacji biskupa Michała Jerzego Poniatowskiego z 1784 r.*, (1991); Wieńczysław Kot, *Dzieje parafii Janów (1912-1962)*, (1991); Adam Zyzik, *Dzieje parafii św. Barbary w Częstochowie (1891-1957)*, (1991); Jacek Tukaj, *Dzieje parafii Wręczyca (1940-1982)*, (1992); Mariusz Chudy, *Dzieje parafii Czarnożyły w latach 1411-1925*, (1992); Marek Maślankiewicz, *Dzieje parafii Żarki w latach 1518-1925*, (1992); Zbigniew Witecki, *Dzieje parafii Brzeźnica (1818-1925)*, (1993); Rafał Czmyr, *Dzieje parafii Ochędzyn (1922-1972)*, (1994); Marek Jelonek, *Życie i działalność biskupa pomocniczego diecezji częstochowskiej Stanisława Czajki (1897-1965)*, (1994); Wojciech Próchnicki, *Życie i działalność biskupa Stanisława Kazimierza Zdzitowieckiego (1854-1927)*, (1994); Paweł Wolnicki, *Dzieje parafii Radoszewice (1927-1991)*, (1994); Piotr Walterowicz, *Dzieje parafii Niechcice (1939-1979)*, (1994); Roman Ceglarek, *Akcja Katolicka w diecezji częstochowskiej (1925-1939)*, (1995); Marek Galec, *Dzieje parafii Rząśnia do 1925 roku*, (1995); Krzysztof Jeziorowski, *Dzieje parafii Łazy w latach 1920-1975*, (1995); Tomasz Pawelczyk, *Dzieje parafii Myszków w latach 1911-1969*, (1996); Szczepan Madoń, *Dzieje parafii Kromolów w latach 1795-1925*, (1997); Janusz Rosłanowski, *Duszpasterstwo ludzi głuchoniemych w diecezji częstochowskiej w latach 1952-1996*, (1997); Krzysztof Bąkowicz, *Dzieje miejscowości i parafii Bęczkowice do 1975 r.*, (1998); Stanisław Goska, *Dzieje opactwa norbertanów w Witowie w latach 1179-1819*, (1998); Roman Rataj, *Poglądy religijne Wojciecha Korfantego*, (1998); Daniel Kistela, *Dzieje miejscowości i parafii Zajęczki do 1960 roku*, (1999); Bogumił Kowalski, *Dzieje cudownego obrazu Matki Boskiej Kochawińskiej w Kochawinie*, (1999); Rafał Panek, *Dzieje parafii i miejscowości Ruda w latach 1925-1985*, (1999); Marcin Święch, *Dzieje parafii Konopiska 1866-1939*, (1999); Paweł Lesiakowski, *Dzieje miejscowości i parafii Dmenin (do 1985 r.)*, (2000); Piotr Rutkowski, *Dzieje kultu Matki Bożej na Żywiecczyźnie*, (2000); Bogdan Skupień, *Dzieje miejscowości i parafii Biała k. Wielunia do 1945 r.*, (2001); Robert Świętek-Brzeziński, *Życie i działalność Księdza Bonawentury Metlera (1866-1939)*, (2001); Wojciech Więdocha, *Życie i działalność Księdza Antoniego Szymańskiego*, (2001); Jacek Drozdek, *Dzieje miejscowości i parafii Kodrąb (do 1998 r.)*, (2002); Krzysztof Frelak, *Katolickie*

Stowarzyszenie Młodzieży na Ziemi Wieluńskiej (1925-1939), (2002); Marek Pabich, *Dzieje „Caritasu” w diecezji częstochowskiej (1931-1950)*, (2002); Grzegorz Słaby, *Kult Matki Boskiej Jasnogórskiej w Diecezji Częstochowskiej do roku 1939*, (2002); Piotr Smugorzewski, *Wychodźcy sezonowi z Powiatu Wieluńskiego w latach 1918-1939*, (2002); Mariusz Gieszczyk, *Dzieje parafii Kromolów (1925-1945)*, (2003); Jacek Kapuściński, *Dzieje parafii Lgota Wielka (do 1925 r.)*, (2003); Grzegorz Kośny, *Dzieje parafii Brzeźnica (1925-1997)*, (2003); Henryk Rejszel, *Dzieje parafii Repla na Białorusi (do 2000 roku)*, (2003); Roman Właszyn, *Życie i działalność błogosławionego biskupa Grzegorza Chomyszyna (1867-1945)*, (2003); Radosław Werczyński, *Dzieje parafii i miejscowości Rozprza w okresie niewoli narodowej*, (2004); Dariusz Szczepańczyk, *Życie i działalność księdza dra Brunona Magotta*, (2005); Paweł Szczęsny, *Dzieje dekanatu radomszczańskie (1866-1917)*, (2005); Marek Woźniak, *Dzieje parafii p.w. świętego Stanisława BM w Częstochowie-Błęsznie*, (2006); Tomasz Chalusiak, *Dzieje parafii i miejscowości Naramice*, (2007); Krzysztof Fidura, *Dzieje parafii p.w. św. Piotra i Pawła Ap. w Zawierciu (do 1946 roku)*, (2007); Tomasz Błaszczuk, *Dzieje parafii i miejscowości Siemkowice (do 1939 roku)*, (2010); Adam Dzieszkowski, *Dzieje parafii Kielczyglów (1924-1992)*, (2010); Piotr Kamiński, *Dzieje klasztoru OO. Dominikanów w Gidlach (1515-1923)*, (2010); Łukasz Mozler, *Dzieje parafii i miejscowości Praszka do 1925 roku*, (2010); Paweł Bil, *Dzieje miejscowości i parafii Kadłub (do 2004 r.)*, (2011); Andrzej Dembowski, *Dzieje parafii św. Marii Magdaleny w Radomsku (do 2005 r.)*, (2011); Kazimierz Gajda, *Dzieje miejscowości i parafii Parzniewice (do 2009 roku)*, (2011); Kamil Kęsik, *Działalność oświatowo-duszpasterska prymasa Ignacego Raczyńskiego*, (2011); Rafał Kipigroch, *Dzieje miejscowości i parafii Szczyty (do 1992 roku)*, (2011); Karol Jachymczak SMJM, *Dzieje parafii i miejscowości Łaznów (do 2010 roku)*, (2012); Grzegorz Kałuża, *Dzieje parafii św. Józefa w Wieluniu (1957-2002)*, (2012); Kamil Tokarz, *Dzieje miejscowości i parafii Biała Szlachecka (1980-2010)*; (2012); Adrian Fertacz, *Dzieje parafii i miejscowości Kruszyna (do 2000 roku)*, (2013); Mariusz Kocoł, *Dzieje ewangelicznych kościołów protestanckich w Częstochowie*, (2013); Michał Wątroba, *Dzieje miejscowości i parafii Mierzyce (do 2000 roku)*, (2014); Dawid Szymoniak, *Dzieje miejscowości i parafii Pątnów*, (2015); Michał Widera, *Życie i działalność biskupa Miłostława Jana Kołodziejczyka (1928-1994)*, (2015).

Na seminarium naukowym prowadzonym wspólnie przez Ks. prof. dra hab. Jana Związka i Ks. dra Sławomira Zabraniała sześciu absolwentów napisało prace magisterskie. Są to następujące osoby: Michał Jaskuła, *Dzieje parafii i miejscowości Mokrsko (do 1992 r.)*, (2008); Piotr Kaczmarek, *Dzieje miejscowości i parafii Działoszyn (do 1992 r.)*, (2008); Paweł Kostrzewski, *Dzieje miasta i parafii Krzepice w okresie okupacji hitlerowskiej (1939-1945)*, (2008); Grzegorz Piec, *Dzieje parafii i miejscowości Strzelce Małe (do 2000 r.)*, (2008); Łukasz Sakowski, *Dzieje parafii i miejscowości Wierzchlas do 1992 roku*, (2008); Paweł Kulasiewicz, *Dzieje miejscowości i parafii Blachownia do 1992 r.*, (2009).

Na seminarium naukowym prowadzonym przez Ks. dra Jacka Kapuścińskiego dwóch absolwentów napisało prace magisterskie. Są to następujące osoby: Grzegorz Dybaś, *Klasztor Kartuzów w Gidlach (1641-1819)*, (2015); Patryk Mach, *Życie i działalność ks. Bolesława Wajzlera (1881-1941)*, (2015).

4. Historia sztuki

Seminarium naukowe z historii sztuki prowadził Ks. prof. dr hab. Bolesław Przybyszewski²⁴. Na jego seminarium naukowym dwudziestu siedmiu absolwentów napisało prace magisterskie. Są to następujące osoby: Marek Głębocki, *Kościół parafialny pw. św. Marcina w Kłobucku. Jego historia na tle dziejów miejscowości*, (1974); Alfred Piśniak, *Kościół parafialny pw. św. Jakuba Większego Apostoła w Krzepicach*, (1974); Józef Stemplewski, *Kształtowanie się budownictwa drewnianego na ziemi wieluńskiej XV-XVI w.*, (1974); Jacek Kmiec, *Kościół OO. Franciszkanów św. Krzyża w Radomsku. Jego historia na tle dziejów konwentu*, (1976); Leonard Sobczyk, *Kościół popauliński w Wielgomłynach*, (1976); Zbigniew Kluba, *Kościół parafialny pw. NMP, św. Stanisława Męczennika i św. Antoniego Padewskiego w Dankowie. Jego dzieje na tle historii miejscowości*, (1976); Antoni Stelmaszczyk, *Pomnik Jana Leżyńskiego w Chełmie jako dzieło Jana Michałowicza z Urzędowa*, (1977); Roman Szcówka, *Kościół parafialny pw. Świętych Apostołów Szymona i Judy Tadeusza w Żarkach (miasto). Jego historia na tle dziejów miejscowości*, (1978); Tadeusz Ścibura, *Kościół parafialny pod wezwaniem Wniebowzięcia NMP w Mrzygłodzie. Jego dzieje na tle historii miejscowości*, (1978); Stanisław Ambroży, *Monografia Bazyliki Katedralnej pod wezwaniem Świętej Rodziny w Częstochowie i jej dzieje na tle historii miejscowości*, (1979); Jan Berdys, *Wystrój kościoła parafialnego w Mstowie*, (1979); Jan Duźniak, *Stary kościół w Kozach i jego zabytki*, (1979); Andrzej Bil, *Wystrój kościoła parafialnego w Mokrsku*, (1980); Dominik Gzielo, *Kościół klasztorny Ojców Paulinów pod wezwaniem Nawiedzenia NMP w Żarkach-Leśniowie*, (1980); Bogdan Blajer, *Początki Zakonu Św. Ducha i obrazy z historii założenia zakonu w stallach kościoła Św. Krzyża w Krakowie*, (1981); Ryszard Marciniak, *Architektura i wystrój wnętrza kościoła św. Barbary w Częstochowie*, (1981); Aleksander Kutynia, *Urządzenie i wystrój kościoła Wniebowzięcia NMP w Sosnowcu*, (1982); Ryszard Machura, *Ikonografia Wielkich Ojców Kościoła zachodniego w kościele św. Krzyża w Krakowie*, (1982); Gabriel Maciejewski, *Wystrój kościoła popaulińskiego w Wieruszowie*, (1982); Władysław Badura, *Brązowa chrzcielnica w kościele św. Krzyża w Krakowie*, (1983); Jerzy Combik, *Architektura zewnętrzno-wewnętrzna i wystrój*

²⁴ Ks. prof. dr hab. Bolesław Przybyszewski (ur. 13 września 1908 r. w Ponidziu – zm. 2 listopada 2001 r. w Krakowie), kapłan archidiecezji krakowskiej. W Wyższym Seminarium Duchownym Diecezji Częstochowskiej w latach 1943-1944 oraz 1973-1987 wykładał sztukę kościelną – Archiwum WSDACz, http://www.bu.kul.pl/ks-boleslaw-przybyszewski-1908-2001-sylwetka_art_11346.html (2015.04.20).

wewnętrzny kościoła p.w. MB Szkaplerznej w Przyrowie, (1983); Ryszard Sobota, *Architektura zewnętrzno-wewnętrzna i uposażenie wewnętrzne kościoła św. Marka Ewangelisty w Krakowie*, (1983); Jarosław Szlenzak, *Styl gotycki w architekturze zewnętrznej kościoła Św. Krzyża w Krakowie*, (1983); Eugeniusz Bubak, *Obrazy Ojca F. Lekszyckiego w kościele OO. Bernardynów w Krakowie*, (1985); Jan Dyliński, *Motywy biblijne w malarstwie Jacka Malczewskiego*, (1985); Włodzimierz Sęk, *Późnogotycki tryptyk św. Rodziny w kościele parafialnym w Stobiecku Miejskim*, (1985); Stanisław Wybański, *Historia Zakonu Ducha Świętego na podstawie obrazów z krakowskiego kościoła św. Krzyża*, (1985).

5. Homiletyka

Z homiletyki klerycy Wyższego Seminarium Duchownego uczestniczyli w seminariach naukowych prowadzonych przez dwóch wykładowców. Seminaria prowadzili następujący wykładowcy: Ks. dr Tadeusz Olszański²⁵ CM oraz Ks. prof. dr hab. Wojciech Pazera²⁶.

Z homiletyki zostało napisanych 8 prac magisterskich.

Na seminarium naukowym prowadzonym przez Ks. dra Tadeusza Olszańskiego CM jeden absolwent napisał pracę magisterską. Jest to: Marek Rosa, *Odbiór homilii przez młodzież licealną na podstawie badań ankietowych*, (1980).

Na seminarium naukowym prowadzonym przez Ks. dra hab. prof. UKSW Wojciecha Pazera siedmiu absolwentów napisało pracę magisterską. Są to następujące osoby: Krzysztof Nowak, *Problematyka zawierzenia Maryi w nauczaniu Jana Pawła II w Polsce*, (1998); Krzysztof Tkacz, *Problematyka rodziny w świetle listów pasterskich biskupa Stefana Bareły*, (1999); Marek Poryzała, *Kościół w twórczości kaznodziejskiej Księdza Jerzego Mirewicza T.J.*, (2001); Marcin Gładysz, *Pojęcie wolności w homiliach i przemówieniach Jana Pawła II wygłoszonych w czasie pielgrzymek do Polski w latach 1979-1999*, (2002); Maciej Oset, *Problematyka narodowo-patriotyczna w kazaniach Prymasa Stefana Wyszyńskiego w okresie Wielkiej Nowenny*, (2002); Jan Chaładus, *Elementy patriotyczne w kazaniach księdza Jerzego Popiełuszki*, (2003); Sławomir Porębski, *Kult maryjny w nauczaniu księdza Stanisława Grzybka*, (2004).

²⁵ Ks. dr Tadeusz Olszański CM (ur. 2 lutego 1921 r. w Krakowie – zm. 19 października 1995 r. w Wadowicach), w Wyższym Seminarium Duchownym Diecezji Częstochowskiej w latach 1956-1962 prowadził wykłady z homiletyki – Archiwum WSDACz.

²⁶ Ks. dr hab. Wojciecha Pazera, prof. UKSW (ur. 26 kwietnia 1945 r. w Częstochowie – zm. 14 czerwca 2007 r. w Częstochowie), kapłan archidiecezji częstochowskiej. W Wyższym Seminarium Duchownym Archidiecezji Częstochowskiej w latach 1989-2007 prowadził wykłady z homiletyki.

6. Katechetyka

Z katechetyki klerycy Wyższego Seminarium Duchownego uczestniczyli w seminariach naukowych prowadzonych przez trzech wykładowców. Seminaria prowadzili następujący wykładowcy: Ks. dr Stanisław Bizuń²⁷, Bp dr hab. prof. Ignatianum Antoni Długosz²⁸ oraz Ks. dr Remigiusz Lota²⁹.

Z katechetyki zostały napisane 43 prace magisterskie.

Na seminarium naukowym prowadzonym przez Ks. dra Stanisława Bizunia czterech absolwentów napisało pracę magisterską. Są to następujące osoby: Józef Kordas, *Polskie wydania Katechizmu Rzymskiego*, (1973); Donat Kania, *Św. Piotr Kanizjusz i polskie tłumaczenia jego katechizmów*, (1973); Kazimierz Bednarski, *Krótki Katechizm w celu przygotowania dzieci do pierwszej spowiedzi i Komunii św. – księdza Rocha Filochowskiego*, (1974); Lech Dębski, *Wychowanie i nauczanie w Ustawach Komisji Edukacji Narodowej*, (1974).

Na seminarium naukowym prowadzonym przez Bpa dra hab. Antoniego Długosza trzydziestu ośmiu absolwentów napisało pracę magisterską. Są to następujące osoby: Marian Koper, *Metody katechetyczne w artykułach „Katechety”*, (1979); Jan Nowicki, *Nauczanie wiary w diecezji częstochowskiej w świetle uchwał Pierwszego Synodu – konferencja z wytycznymi Directorium Catechetisticum Generale*, (1979); Gabriel Orzeszyna, *Ideal rodziny w Katechizmie religii katolickiej*, (1979); Jan Antoniak, *Działalność Koła Księży Prefektów Diecezji Częstochowskiej*, (1980); Krzysztof Belkot, *Postawy moralne młodzieży klas naturalnych uczęszczającej na katechizację na podstawie badań ankietowych*, (1981); Zbigniew Biedroń, *Nauczanie wiary w parafii Złoty Potok w latach 1945-1975*, (1981); Andrzej Kacperczyk, *Środki audiowizualne w katechezie*, (1981); Grzegorz Rozpończyk, *Katechetyczny wymiar listów pasterskich Episkopatu Polski po Soborze Watykańskim II*, (1981); Bogdan Ignasiak, *Katecheza pomocą w rozwiązywaniu kryzysów religijnych młodzieży*, (1982); Stanisław Łyp, *Katecheza dzieci upośledzonych umysłowo w stopniu lekkim*, (1982); Kazimierz Zalewski, *Wychowanie do modlitwy w czasopiśmie „Katecheta” w latach 1957-1981*, (1982); Ryszard Bryłka, *Interpretacja cudów Nowego Testamentu we współczesnej katechezie*, (1983); Wiesław Bąkowicz, *Wpływ katechezy młodzieżowej na kształtowanie autentycznej*

²⁷ W Archiwum Wyższego Seminarium Archidiecezji Częstochowskiej nie ma danych na temat tego wykładowcy. W latach 1963-1975 wykładowcą katechetyki był Ks. lic. Ludwik Warzybok.

²⁸ Bp dr hab. prof. Ignatianum Antoni Długosz (ur. 18 kwietnia 1941 w Częstochowie), biskup pomocniczy archidiecezji częstochowskiej. W Wyższym Seminarium Duchownym Archidiecezji Częstochowskiej w latach 1975-2003 wykładał katechetykę, a w latach 1991-1992 wykładał homiletykę – Archiwum WSDACz.

²⁹ Ks. dr Remigiusz Lota (ur. 31 maja 1966 r. w Pajęcznie), kapłan archidiecezji częstochowskiej. W Wyższym Seminarium Duchownym Archidiecezji Częstochowskiej od roku 2001 pełni posługę ojca duchownego, a od roku 2003 wykłada różne przedmioty (katechetykę w latach 2003-2007, homiletykę od roku 2007, konwersatorium z literatury religijnej w latach 2004-2012, kulturę języka od roku 2012).

przyjaźni, (1984); Sławomir Kaczmarek, *Katechizacja dorosłych w parafii Strzyżowice*, (1984); Tadeusz Łachut, *Katecheza pomocą w kształtowaniu poprawnego pojęcia Boga u dzieci*, (1984); Mariusz Pluta, *Źródła trudności wychowawczych w katechizowaniu młodzieży przestępczej*, (1986); Jacek Wyrwich, *Funkcje filmu w katechezie*, (1986); Gabriel Biskup, *Katecheza Stefana Kard. Wyszyńskiego na Tysiąclecie Chrztu Polski*, (1987); Jan Lisiecki, *Praca ludzka we współczesnej katechezie*, (1987); Andrzej Parusiński, *Nauczanie wiary w parafii Zesłania Ducha Świętego w Wieruszowie w latach 1945-1982*, (1987); Marek Szumilas, *Katecheza dzieci i młodzieży wychowaniem do abstinencji*, (1987); Stanisław Kotyl, *Rozwój pojęć religijnych u dzieci w wieku przedszkolnym*, (1988); Jan Skibiński, *Katechetyczne duszpasterstwo w parafii Siemkowice w powojennym czterdziestoleciu (1945-1985)*, (1988); Paweł Kostrzewa, *Toksykomania - problem katechezy*, (1989); Jarosław Zajęc, *Organizacja katechezy w parafii Pajęczno w latach 1945-1980*, (1989); Jacek Fuljanty, *Wychowanie do odpowiedzialności społecznej*, (1990); Stanisław Mieszala, *Rola i zadania katechetów świeckich we współczesnym Kościele*, (1990); Jacek Zieliński, *Katechetyczne duszpasterstwo w parafii Lututów w latach 1945-1985*, (1990); Maciej Poniewiera, *Młodzież kontestująca – zadaniem dla katechety*, (1994); Jacek Piekielny, *Niewidomi katechetycznym zadaniem Kościoła*, (1996); Piotr Zaborski, *Przygotowanie i celebrowanie sakramentu bierzmowania dla osób głębiej upośledzonych umysłowo*, (1996); Robert Woźniak, *Kształtowanie w człowieku prawidłowej postawy wobec własnej płciowości – zadaniem dla katechezy*, (1996); Mariusz Fołtyński, *Rekolekcje oazowe pierwszego stopnia Ruchu Światło-Życie wejściem na drogę deuterokatechumenatu*, (1997); Rafał Wujec, *Maryja w katechezach klas licealnych*, (1997); Artur Stopikowski, *Katechizacja ludzi głuchoniemych*, (1999); Piotr Zieliński, *Rola empatii w dialogu z młodzieżą*, (2002); Rafał Kowalski, *Katecheza wtajemniczająca w podstawowych środowiskach katechezy*, (2003); Michał Pabiańczyk, *Miłość i jej wybrane aspekty na podstawie nauczania Soboru Watykańskiego II oraz „Sumy Teologicznej” świętego Tomasza z Akwinu*, (2004).

Na seminarium naukowym prowadzonym przez Ks. dra Remigiusza Lotę jeden absolwent napisał pracę magisterską. Jest nim: Krzysztof Sak, *Formacja ministrantów jako idealna metoda wychowawcza w świetle wybranych pism Sługi Bożego księdza Franciszka Blachnickiego*, (2009).

7. Katolicka nauka społeczna i socjologia religii

Seminarium naukowe z katolickiej nauki społecznej i socjologii prowadził Ks. prof. dr hab. Stanisław Pamuła³⁰. Na jego seminarium szesnastu absolwentów napisało prace magisterskie. Są to następujące osoby: Sławomir Karaś, *Religijność*

³⁰ Ks. prof. dr hab. Stanisław Pamuła (ur. 10 lutego 1940 r. w Buczu), kapłan archidiecezji częstochowskiej. W Wyższym Seminarium Duchownym Archidiecezji Częstochowskiej w latach 1985-1991 pełnił funkcję wicerektora, a w latach 1985-2012 wykładał socjologię religii oraz w latach 1986-2012 teologię pastoralną – Archiwum WSDACz.

wiejska parafii Wielgomłyny. *Studium socjologiczne*, (1988); Włodzimierz Białek, *Problematyka rodziny na łamach „Ateneum Kapłańskiego” w latach 1965-1985. Studium socjologiczne*, (1989); Henryk Dusza, *Formacja prezbitera na łamach „Ruchu Biblijnego i Liturgicznego” w latach 1964-1973. Studium socjologiczno-pastoralne*, (1989); Paweł Marzec, *Środki społecznego przekazu w nauczaniu i działalności Kościoła. Studium socjologiczno-pastoralne na przykładzie diecezji częstochowskiej*, (1989); Grzegorz Noszczyk, *Tygodnik Katolicki „Niedziela” jako środek przekazu społecznego nauczania Kościoła*, (1989); Stanisław Ciołek, *Religijność wiejska parafii Czajków. Studium socjologiczne*, (1990); Sylwester Kubik, *Przekaz treści w plakacie religijnym w dziesięcioleciu pontyfikatu Jana Pawła II*, (1992); Marek Latos, *Problematyka filozoficzno-teologiczna alumnów seminarium duchownego na podstawie „Naszego Życia”*, (1994); Rafał Gniła, *Patriotyzm w myśli ks. Józefa Tischnera*, (2003); Mariusz Janik, *„Biuletyn Parafialny” parafii św. Jakuba w Częstochowie jako środek przekazu treści religijnych*, (2004); Robert Mordalski, *Religijność katolików parafii Trębaczew w III Rzeczypospolitej Polskiej*, (2004); Wołodzyr Moszczycz, *Miesięcznik „Misjonarz” jako środek przekazu treści religijnych*, (2004); Sławomir Bednarski, *Wartości społeczne w myśli abp. Józefa Życińskiego*, (2004); Mirosław Polak, *Religijność katolików parafii Najświętszego Serca Pana Jezusa w Jarosławiu*, (2005); Tomasz Krupa, *Globalizacja jako proces przemian we współczesnym świecie a nauczanie Kościoła*, (2006); Piotr Okulski, *Religijność katolików parafii Podwyższenia Świętego Krzyża w Jastrzębiu Zdroju*, (2006).

8. Liturgika

Z liturgiki klerycy Wyższego Seminarium Duchownego uczestniczyli w seminariach naukowych prowadzonych przez dwóch wykładowców. Seminarium prowadzili następujący wykładowcy: Ks. prof. dr hab. Waław Świerzawski³¹ oraz Ks. dr hab. Paweł Maciaszek³².

Z liturgiki zostało napisanych 8 prac magisterskich.

Na seminarium naukowym prowadzonym przez Ks. prof. dra hab. Waław Świerzawskiego jeden absolwent napisał pracę magisterską. Jest nim: Jerzy Małota, *Liturgia w dokumentach Soboru Watykańskiego II (z wyłączeniem Konstytucji o Liturgii)*, (1982).

Na seminarium naukowym prowadzonym przez Ks. dra hab. Pawła Maciaszka siedmiu absolwentów napisało pracę magisterską. Są to następujące osoby: Piotr So-

³¹ Bp prof. dr hab. Waław Świerzawski był wykładowcą Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie. Dwukrotnie pełnił urząd rektora. W 1992 roku został mianowany biskupem sandomierskim. Obecnie jest seniorem – <http://www.sandomierz.pl/o-sandomierzu/znani-sandomierzanie/ks-prof-dr-hab-waclaw-swierzawski-biskup-senior/> (2015.04.24). W Archiwum Wyższego Seminarium Archidiecezji Częstochowskiej nie ma danych na temat tego wykładowcy. W latach 1975-1983 wykładał z liturgiki lic. Marian Mikołajczyk.

³² Ks. dr hab. Paweł Maciaszek (ur. 6 maja 1965 r. w Łodzi) kapłan archidiecezji częstochowskiej. W Wyższym Seminarium Duchownym Archidiecezji Częstochowskiej od 2003 prowadzi wykłady z liturgiki.

kalski, *Liturgia słowa Bożego jako integralna część Mszy świętej w świetle „Mane nobiscum Domine” Jana Pawła II*, (2008); Grzegorz Żywiołek, *Prezbiter służą Eucharystii. Studium teologiczno-liturgiczne w świetle listów wielkoczwartkowych Jana Pawła II*, (2008); Emil Kałuża, *Funkcja i zadania organisty w posoborowym nauczaniu Kościoła*, (2010); Łukasz Stępień, *Niedziela dniem parafii. Studium teologiczno-liturgiczne*, (2010); Grzegorz Borowik, *Ołtarz, ambona, miejsce przewodniczenia w świetle „Ogólnego Wprowadzenia do Mszału Rzymskiego” (2002 r.)*, (2012); Konrad Żyzny, *Sakrament bierzmowania w świetle „Wprowadzenia teologicznego i pastoralnego”*, (2012); Adam Dróżdż, *Oczekiwanie na Chrystusa i Jego przyjście fundamentem duchowego życia chrześcijanina. Teologiczno-liturgiczny aspekt prefacji adwentowych Mszału rzymskiego Pawła VI*, (2015).

9. Medycyna pastoralna

Seminarium naukowe z medycyny pastoralnej prowadziła Pani dr Wanda Półtawska³³. Na tym seminarium pięciu absolwentów napisało pracę magisterską. Są to następujące osoby: Lucjan Nowakowski, *Potrzeba wychowania seksualnego dzieci i problem realizacji*, (1975); Roman Rakowiecki, *Kształtowanie właściwej postawy wobec czystości wśród młodzieży męskiej w okresie adolescencji zgodnie z etyką katolicką*, (1978); Jerzy Kłys, *Kształtowanie postawy czystości przedmałżeńskiej wśród współczesnej młodzieży*, (1982); Marek Bożek, *Alkoholizowanie się dzieci i młodzieży w świetle medycyny pastoralnej*, (1983); Jacek Świerczyński, *Nauka Kościoła o kierowaniu płodnością w świadomości młodzieży powyżej lat 18-tu z Dąbrowy Górniczej*, (1983).

10. Psychologia

Z psychologii klerycy Wyższego Seminarium Duchownego uczestniczyli w seminariach naukowych prowadzonych przez trzech wykładowców. Seminarium prowadzi następujący wykładowcy: Ks. prof. dr hab. Tadeusz Wojciechowski³⁴, Ks. doc. dr hab. Zenon Uchnast³⁵ oraz Ks. dr Zdzisław Wójcik³⁶.

³³ Dr Wanda Półtawska w Wyższym Seminarium Duchownym Archidiecezji Częstochowskiej w latach 1970-1983 prowadziła medycynę pastoralną – Archiwum WSDACz.

³⁴ W Archiwum Wyższego Seminarium Archidiecezji Częstochowskiej nie ma danych na temat tego wykładowcy. W latach 1959-1970 wykładowcą psychologii był Ks. dr Zygmunt Szmigiel, a w latach 1970-1999 wykładowcą psychologii był Ks. doc. dr hab. Zenon Uchnast. W latach 1949-1968 psychologię rozwojową wykładał Ks. Józef Rozwadowski – Archiwum WSDACz. Ks. Józef Rozwadowski (ur. 19.03.1909 r. w Krakowie – zm. 03.08.1996 r. w Łodzi), kapłan Archidiecezji Krakowskiej, w 1968 roku został mianowany biskupem diecezjalnym w Łodzi – <http://archidiecezja.lodz.pl/new/?ref=2&item=1>, http://pl.wikipedia.org/wiki/J%C3%B3zef_Rozwadowski (2015.04.28).

³⁵ Ks. doc. dr hab. Zenon Uchnast (ur. 20.12.1939 roku w Myszkowie), kapłan archidiecezji częstochowskiej. W Wyższym Seminarium Duchownym Archidiecezji Częstochowskiej w latach 1979-1985 pełnił funkcję rektora, a w latach 1970-1999 wykładał psychologię – Archiwum WSDACz.

³⁶ Ks. dr Zdzisław Wójcik (ur. 26.10.1958 roku w Siewierzu), kapłan archidiecezji częstochowskiej.

Z psychologii zostały napisane 22 prace magisterskie.

Na seminarium naukowym prowadzonym przez Ks. prof. dra hab. Tadeusza Wojciechowskiego czterech absolwentów napisało pracę magisterską. Są to następujące osoby: Wiesław Korpeta, *Postawy i motywy postępowania etycznego młodzieży*, (1974); Jan Koźmin, *Wpływ Kościoła na postawę religijną młodzieży w świetle polskiej literatury*, (1974); Mieczysław Miarka, *Zainteresowania młodzieży katechizowanej zagadnieniami światopoglądowymi*, (1975); Zdzisław Niezgoda, *Wpływ książki na kształtowanie życia moralnego młodzieży męskiej*, (1975).

Na seminarium naukowym prowadzonym przez Ks. doc. dra hab. Zenona Uchnasta jedenastu absolwentów napisało pracę magisterską. Są to następujące osoby: Jan Niezgoda, *Wpływ rodziców na światopogląd religijny młodzieży*, (1977); Wiesław Zieliński, *Religijność wewnętrzna i zewnętrzna a poczucie sensu życia młodzieży*, (1979); Andrzej Marszałek, *Poziom agresywności młodzieży ze środowiska miejskiego i wiejskiego*, (1979); Jarosław Koczur, *Stosunki interpersonalne w rodzinie alkoholików*, (1980); Wiesław Płomiński, *Wartościowanie postaw aliocentrycznych i autocentrycznych przez dziewczęta i chłopców w okresie dojrzewania*, (1982); Zdzisław Wójcik, *Wartości religijne u młodzieży licealnej*, (1984); Andrzej Chwał, *Model kontaktu pomocnego według Gerarda Egana. Pomoc w zakresie rozpoznania i określania sytuacji problemowej klienta*, (1990); Janusz Plaszczyk, *Struktura poczucia osamotnienia u młodzieży licealnej – psychologiczna analiza raportów pisemnych*, (1991); Lesław Łukowski, *Obraz własnego „ja” u młodzieży o różnym poziomie samoakceptacji*, (1992); Piotr Stukus, *Poczucie odpowiedzialności u młodzieży. Jakościowa analiza pisemnych raportów*, (1992); Tomasz Dyjan, *Obraz własnego „ja” u młodzieży o różnym poziomie niepokoju egzystencjalnego*, (1992).

Na seminarium naukowym prowadzonym przez Ks. dra Zdzisława Wójcika siedmiu absolwentów napisało pracę magisterską. Są to następujące osoby: Grzegorz Ułamek, *Osobowościowe korelaty postawy twórczej u młodzieży. Analiza nomotetyczna i idiograficzna*, (1999); Arkadiusz Frankowski, *Obraz siebie u młodzieży o różnym poczuciu odpowiedzialności*, (2000); Robert Frączek, *Obraz siebie u młodzieży o różnym poziomie neurotyczności*, (2001); Wojciech Ignasiak, *Potrzeba dominacji a obraz siebie u młodzieży*, (2001); Paweł Lamek, *Altruizm a podstawowe cechy osobowości*, (2001); Wojciech Szulakiewicz, *Obraz Boga u młodzieży – charakterystyka komponentu poznawczego, emocjonalnego i behawioralnego postawy religijnej*, (2001); Tomasz Krawczyk, *Osobowościowe wyznaczniki przeżywania czasu*, (2006).

11. Prawo kanoniczne

Z prawa kanonicznego klerycy Wyższego Seminarium Duchownego uczestniczyli w seminariach naukowych prowadzonych przez trzech wykładowców. Semina-

W Wyższym Seminarium Duchownym Archidiecezji Częstochowskiej w latach 1994-1999 pełnił funkcję wicerektora, a od roku 1994 wykłada psychologię – Archiwum WSDACz.

ria prowadzili następujący wykładowcy: Ks. dr Zdzisław Wajzner³⁷, Ks. prof. dr hab. Tadeusz Pieronek³⁸ oraz Ks. dr Marian Szczepański³⁹.

Z prawa kanonicznego zostało napisanych 20 prac magisterskich.

Na seminarium naukowym prowadzonym przez Ks. dra Zdzisława Wajznera dwunastu absolwentów napisało pracę magisterską. Są to następujące osoby: Zbigniew Dudek, *Koncepcja prawna Kościoła w dziełach Andrzeja Frycza Modrzewskiego*, (1976); Jan Sambor, *Wikariusz współpracownik w ustawodawstwie Diecezji Częstochowskiej w latach 1925-1975*, (1977); Andrzej Michniewski, *Urząd Dziekana w Ustawodawstwie Diecezji Częstochowskiej w latach 1925-1975*, (1978); Andrzej Filipecki, *Odpowiedzialność świeckich a problem apostołstwa w polskiej wspólnotie parafialnej po II Soborze Watykańskim*, (1979); Jan Batorski, *Działalność prawno-administracyjna i duszpasterska biskupa Stanisława Czajki w Diecezji Częstochowskiej w latach 1944-65*, (1980); Ryszard Reguński, *Zagadnienie praw człowieka w nauczaniu papieża XX wieku*, (1982); Kazimierz Świerdza, *Zasada wolności religijnej w PRL*, (1982); Krzysztof Knurzyński, *Zmiany w prowidzi kanonicznej jako wynik troski soborowej o dobro dusz*, (1983); Witold Pękalski, *Obsadzanie urzędów kościelnych w ustawodawstwie konkordatowym i prawodawstwie państwowym PRL*, (1983); Jerzy Ręczak, *Akcja Katolicka w nauczaniu papieża Piusa XI w polskim ustawodawstwie synodalnym w okresie międzywojennym*, (1984); Tadeusz Siwek, *Spoleczno-prawne aspekty nauczania pasterskiego Biskupa Teodora Kubiny*, (1984); Krzysztof Armatys, *Prawo do pracy w nauczaniu Jana Pawła II*, (1986).

Na seminarium naukowym prowadzonym przez Ks. prof. dra hab. Tadeusza Pieronka jeden absolwent napisał pracę magisterską. Jest nim: Krzysztof Orzeszyna, *Pastoralny charakter Kurii Diecezjalnej*, (1990).

Na seminarium naukowym prowadzonym przez Ks. dra Mariana Szczepańskiego siedmiu absolwentów napisało pracę magisterską. Są to następujące osoby: Robert Rajczyk, *Sakrament bierzmowania w świetle Kodeksu Kanonów Kościołów Wschodnich*, (1995); Tomasz Chłopicki, *Pobożny Związek Krwi Przenajdroższej do połowy XX wieku*, (1996); Andrzej Chrzanowski, *Rada Kapłańska według Kodeksu Jana Pawła II*, (1996); Krzysztof Dziub, *Administracyjne usunięcie lub przeniesienie proboszcza według Kodeksu Jana Pawła II*, (1999); Tomasz Kubiczek, *Przechowywanie Najświętszego Sakramentu według Kodeksu Jana Pawła II*, (2003); Mariusz

³⁷ Ks. dr Zdzisław Wajzner (ur. 21.10.1925 r. w Sosnowcu – zm. 04.11.1994 r. w Częstochowie), kapłan archidiecezji częstochowskiej. W Wyższym Seminarium Duchownym Archidiecezji Częstochowskiej w latach 1968-1974 pełnił funkcję wicerektora, w latach 1965-1995 wykładał prawo kanoniczne – Archiwum WSDACz.

³⁸ W Archiwum Wyższego Seminarium Archidiecezji Częstochowskiej nie ma danych na temat tego wykładowcy. Bp prof. dr hab. Tadeusz Pieronek jest obecnie biskupem seniorem diecezji sosnowieckiej, mieszka w Krakowie.

³⁹ Ks. dr Marian Szczepański (ur. 23.02.1955 r. w Żarkach – zm. 19.02.2014 r. w Częstochowie), kapłan archidiecezji częstochowskiej. W Wyższym Seminarium Duchownym Archidiecezji Częstochowskiej w latach 1989-2014 wykładał prawo kanoniczne – Archiwum WSDACz.

Bakalarz, *Urząd wikariusza biskupiego według Kodeksu Jana Pawła II z roku 1983*, (2010); Bartłomiej Bardelski, *Powierzenie urzędu proboszcza w Kodeksie Prawa Kanonicznego z roku 1983*, (2014).

12. Teologia dogmatyczna

Z teologii dogmatycznej klerycy Wyższego Seminarium Duchownego uczestniczyli w seminariach naukowych prowadzonych przez trzech wykładowców. Seminarium prowadzili następujący wykładowcy: Bp dr Miłosław Kołodziejczyk⁴⁰, Ks. dr Teofil Siudy⁴¹ oraz Ks. dr Jan Kocłęga⁴².

Z teologii dogmatycznej zostało napisanych 80 prac magisterskich.

Na seminarium naukowym prowadzonym przez Bpa dra Miłosława Kołodziejczyka dwudziestu trzech absolwentów napisało prace magisterskie. Są to następujące osoby: Jerzy Borowiec, *Spoleczna rola Eucharystii według pism Ks. Bpa Teodora Kubiny*, (1976); Marian Merta, *Problem Komunii Świętej pod dwoma postaciami u Andrzeja Frycza Modrzewskiego*, (1978); Jerzy Kuliś, *Misyjna odpowiedzialność Kościoła w świetle dokumentów II Soboru Watykańskiego*, (1979); Czesław Mendak, *Tryteistyczne poglądy Grzegorza Pawła z Brzezin na temat Trójcy Świętej*, (1979); Andrzej Domagała, *Łączność Ofiary Eucharystycznej z Ofiarą Krzyżową w świetle dokumentów II Soboru Watykańskiego i posoborowych*, (1980); Marian Szczepański, *Zbawienie wieczne dzieci umierających bez Sakramentu Chrztu według hipotezy końcowej decyzji Ladislausa Borosa*, (1981); Grzegorz Banasiak, *Pojęcie Kościoła jako Ciała Chrystusa w ujęciu L. Bouyera*, (1982); Krzysztof Mendelewski, *Celibat a kapłaństwo sakramentalne w świetle nauki Soboru Watykańskiego II i w nauczaniu posoborowym*, (1983); Jacek Fryś, *Rozumowa poznawalność istnienia Boga w ujęciu ks. prof. Ignacego Różyckiego*, (1986); Włodzimierz Kowalik, *Ewolucja soborowego sformułowania nauki o konieczności Kościoła do zbawienia w Konstytucji dogmatycznej o Kościele „Lumen gentium” n. 14*, (1986); Ryszard Słowikowski, *Antropologiczny sens Tajemnicy Wcielenia w nauczaniu Jana Pawła II (lata 1978-1982) na-*

⁴⁰ Bp dr Miłosław Kołodziejczyk (ur. 23.06.1928 r. w Sułoszowej – zm. 03.03.1994 r. w Częstochowie), w Wyższym Seminarium Duchownym Archidiecezji Częstochowskiej w latach 1974-1979 pełnił funkcję rektora, w latach 1956-1994 wykładał różne przedmioty: historię teologii (1956-1964), patrologię (1956-1964), teologię dogmatyczną (1956-1994) i propedeutykę teologii (1962-1967) – Archiwum WSDACz.

⁴¹ Ks. dr Teofil Siudy (ur. 02.01.1947 r. we Wróblewie), kapłan archidiecezji częstochowskiej. W Wyższym Seminarium Duchownym Archidiecezji Częstochowskiej w latach 1980-1985 pełnił funkcję prefekta, a w latach 1991-1994 funkcję wicerektora, od roku 1980 wykłada różne przedmioty: teologię dogmatyczną (1982-), teologię ekumeniczną (1980-1985), propedeutykę teologii (1981-1982), praecepta urbanitatis (1991-1994).

⁴² Ks. dr Jan Kocłęga (ur. 10.01.1966 r. w Zawierciu), kapłan archidiecezji częstochowskiej. W Wyższym Seminarium Duchownym Archidiecezji Częstochowskiej od roku 2000 wykłada teologię dogmatyczną, w latach 2006-2007 wykładał również patrologię.

wiązującym do tekstu *Konstytucji duszpasterskiej o Kościele w świecie współczesnym* n. 22, (1986); Tadeusz Pietrzyk, *Encyklika Jana Pawła II „Dives i misericordia” jako inspiracja dla II-go Kongresu ku czci Miłosierdzia Bożego odbytego w Częstochowie w dniach 26-29 kwietnia 1984 r.*, (1987); Adam Rudnicki, *Natura czyśćca według hipotezy końcowej decyzji Ladislausa Borosa*, (1987); Marek Olejniczak, *Skutki sakramentu bierzmowania w świetle nauki Soboru Watykańskiego II i posoborowych dokumentów*, (1988); Marian Szymonik, *Świętość Kościoła-Ludu Bożego w świetle piątego rozdziału „Powszechne powołanie do świętości w Kościele” soborowej Konstytucji o Kościele „Lumen Gentium”*, (1989); Adam Hrabia, *Eklezjalne skutki sakramentu pokuty w nauczaniu Soboru Watykańskiego II oraz posoborowych dokumentów Nauczycielskiego Urzędu Kościoła*, (1990); Piotr Musiał, *Eschatologiczne skutki Eucharystii w ujęciu teologów polskich w okresie od Soboru Watykańskiego II (1962-1965) do II Krajowego Kongresu Eucharystycznego w Polsce (1987)*, (1990); Tomasz Sobera, *Eklezjalne skutki Eucharystii w nauczaniu papieża Jana Pawła II (lata 1978-1987)*, (1990); Jan Kocłęga, *Łączność Kościoła pielgrzymującego z Kościołem niebiańskim w świetle VII rozdziału dogmatycznej Konstytucji „Lumen gentium” Soboru Watykańskiego II*, (1991); Krzysztof Szczęsny, *Eucharystia a hierarchiczne kapłaństwo w świetle wielkoczwartkowych Listów papieża Jana Pawła II do kapłanów (1979-1989)*, (1991); Marek Zaręba, *Duch Święty a Kościół w nauczaniu papieża Jana Pawła II*, (1991); Włodzimierz Machura, *Uczestnictwo katolików świeckich w potrójnym – nauczycielskim, kapłańskim, królewskim – urzędzie Jezusa Chrystusa w świetle posynodalnej adhortacji „Christifideles laici” papieża Jana Pawła II*, (1992); Andrzej Przybylski, *Jezus Chrystus jako Głowa Kościoła – Mistycznego Ciała w świetle Encykliki Papieża Piusa XII „Mystici Corporis Christi”*, (1993).

Na seminarium naukowym prowadzonym przez Ks. dra Teofila Siudego czterdziestu czterech absolwentów napisało prace magisterskie. Są to następujące osoby: Aleksy Kowalski, *Chrześcijanin jako nowy człowiek w ujęciu Ks. Wincentego Granata*, (1984); Marek Turlejski, *Miłosierdzie jako zadanie Kościoła w ujęciu encykliki „Dives in misericordia”*, (1984); Marcel Magott, *Tajemnica Niepokalanej Matki Kościoła jako element konstytutywny Ruchu Światło-Życie*, (1985); Sławomir Bartoszek, *Chrystocentryzm kultu maryjnego w Polsce w okresie odnowy soborowej (1974-1984)*, (1986); Robert Żwirek, *Maryja jako figura Kościoła w ujęciu Maxa Thuriana*, (1986); Jerzy Bielecki, *Pneumatologiczna eklezjologia Jürgena Moltmanna*, (1987); Andrzej Kret, *Hermeneutyka teologii wyzwolenia Gustavo Gutierrezza w świetle Instrukcji o niektórych aspektach teologii wyzwolenia*, (1987); Andrzej Wieczorek, *Pośrednictwo Matki Kościoła w nauczaniu Stefana Kard. Wyszyńskiego*, (1987); Adam Modliński, *Związki Maryi z Kościołem w nauczaniu Jana Pawła II w pięcioleciu pontyfikatu 1978-1983*, (1988); Marek Pacyna, *Maryja a Duch Święty w pismach Ojca Maksymiliana Marii Kolbego*, (1988); Artur Przybyłko, *Miejsce ojca Prokopa Leszczyńskiego w szerzeniu nabożeństwa majowego w Polsce w dru-*

giej połowie XIX wieku, (1988); Roman Patyk, *Relacja między kapłaństwem ministerialnym a kapłaństwem powszechnym w nauczaniu Jana Pawła II*, (1990); Ryszard Umański, *Wielka Nowenna Maryjną drogą moralnej odnowy narodu na podstawie nauczania sługi Bożego kard. Stefana Wyszyńskiego*, (1990); Marek Cuda, *Idea oddania się Maryi w ujęciu Sługi Bożego Stefana Kardynała Wyszyńskiego*, (1991); Wojciech Pelczarski, *Miejsce i rola Maryi w ekonomii zbawienia na podstawie pism biskupa Józefa Sebastiana Pelczara*, (1991); Jarosław Woch, *Wiara Maryi w nauczaniu Jana Pawła II*, (1991); Jarosław Wiśniewski, *Cześć Theotokos w Kościele Prawosławnym w ujęciu Sergiusza Bułgakowa*, (1993); Jarosław Grabowski, *Podstawy dogmatyczne pozamszalnego kultu eucharystycznego w świetle polskich czasopism i publikacji teologicznych związanych z II Krajowym Kongresem Eucharystycznym w Polsce (8-14.06.1987 r.)*, (1994); Tadeusz Orzeszyna, *Udział Maryi w walce ze złem na podstawie pism św. Maksymiliana Marii Kolbego*, (1996); Mariusz Sztaba, *Pneumatologiczny wymiar sakramentu Eucharystii w nauczaniu Jana Pawła II*, (1996); Janusz Wojtyła, *Królestwo Boże w nauczaniu Jana Pawła II w świetle encykliki „Redemptoris misio” i katechez środowych*, (1996); Tomasz Knop, *Świadectwo u podstaw tożsamości Kościoła w pismach Sługi Bożego ks. Franciszka Blachnickiego*, (1997); Grzegorz Godlewski CPPS, *Maryjność eucharystyczna „Dziela Krwi Chrystusa”*, (1999); Tomasz Kordela, *Rola Ducha Świętego w macierzyńskiej misji Maryi na podstawie encykliki „Redemptoris Mater” i katechez maryjnych Jana Pawła II*, (2000); Grzegorz Szumera, *Miejsce Ducha Świętego w tajemnicy Kościoła według Sługi Bożego Ks. Franciszka Blachnickiego*, (2000); Patryk Rafał Małecki CPPS, *Charyzmat Dziela Krwi Chrystusa w Polsce w świetle adhortacji Jana Pawła II „Vita consecrata”*, (2000); Krzysztof Krulik, *Maryja a kapłan w nauczaniu Sługi Bożego Kardynała Stefana Wyszyńskiego*, (2001); Jerzy Mikrut, *Maryja w tajemnicy Kościoła według nauczania pasterskiego Księdza Arcybiskupa Stanisława Nowaka*, (2001); Sebastian Ciastek, *Maryja a Eucharystia w nauczaniu Jana Pawła II*, (2002); Norbert Piłkuła, *Celibat kapłański w nauczaniu Pawła VI i Jana Pawła II*, (2002); Robert Grohs, *Recepcja myśli teologicznej św. Ireneusza z Lyonu we współczesnym Magisterium Kościoła*, (2003); Daniel Kusa, *Kapłaństwo powszechne w relacji do kapłaństwa ministerialnego. Studium w oparciu o posoborową literaturę polskojęzyczną*, (2003); Michał Rydz, *Eucharystia centrum kapłańskiej posługi w nauczaniu Jana Pawła II*, (2003); Rafał Grzesiak, *Maryja pierwszą Uczennicą Chrystusa w nauczaniu Magisterium Kościoła po II Soborze Watykańskim*, (2004); Tomasz Chrzęstek, *Maryja zbawczym Arcydziełem Trójjedynego Boga według nauczania Papieża Jana Pawła II*, (2006); Mirosław Chrzęstek, *Człowiek stworzony na obraz i podobieństwo Boga w nauczaniu Papieża Jana Pawła II*, (2006); Arkadiusz Sater-nus, *Motyw Ducha Świętego w literaturze polskojęzycznej po Soborze Watykańskim II*, (2006); Błażej Małolepszy, *Teologia obecności Chrystusa w Eucharystii na podstawie współczesnego Magisterium Kościoła*, (2010); Szymon Stępiak, *Elementy*

teologii Bożego miłosierdzia w oparciu o encykliki „*Dives in misericordia*” i „*Deus caritas est*”, (2010); Wojciech Torchalski, *Permanentna eucharystyczna eklezjogeneza w refleksji teologicznej Josepha Ratzingera*, (2010); Kamil Zadrozny, *Maryja pełną realizacją starotestamentalnego tytułu Córa Syjonu w nauczaniu Kościoła po II Soborze Watykańskim*, (2010); Łukasz Mazurek, *Duchowe piękno Maryi w nauczaniu Jana Pawła II*, (2011); Adrian Dratwa, *Kult Maryjny w nauczaniu Josepha Ratzingera – Benedykta XVI*, (2012); Andrzej Olejnik, *Wizja kapłaństwa służebnego w ujęciu Josepha Ratzingera – Benedykta XVI*, (2013).

Na seminarium naukowym prowadzonym przez Ks. dra Jana Kocłęgę trzynastu absolwentów napisało prace magisterskie. Są to następujące osoby: Łukasz Dybowski, *Misterium Kościoła Bożego w I rozdziale Konstytucji dogmatycznej o Kościele „Lumen gentium”*, (2006); Krzysztof Juszyński, *Eschatologiczne ukierunkowanie Kościoła według VII Rozdziału Konstytucji dogmatycznej o Kościele „Lumen gentium”*, (2006); Tomasz Kanus, *Rzeczywistość pełni Kościoła „już” i „jeszcze nie” według VII rozdziału Konstytucji dogmatycznej o Kościele „Lumen gentium”*, (2006); Wieńczysław Łukasik, *Eucharystia jako misterium paschalne tajemnicą wiary w Kościele w I rozdziale encykliki „Ecclesia de Eucharystia” Jana Pawła II*, (2006); Grzegorz Gajek, *Szczególna rola biskupów w Kościele w III rozdziale Konstytucji dogmatycznej o Kościele „Lumen gentium”*, (2007); Michał Krawczyk, *Aniołowie jako służby Chrystusa w Katechizmie Kościoła Katolickiego § 328-354*, (2007); Sebastian Wyrozumski, *Stan zakonny według IV rozdziału Konstytucji dogmatycznej o Kościele „Lumen gentium”*, (2007); Jakub Raczyński, *Kapłaństwo hierarchiczne a Eucharystia w Listach Wielkoczwartkowych oraz encyklice „Ecclesia de Eucharystia” Jana Pawła II*, (2008); Paweł Cielibała, *Sens ludzkiego cierpienia w świetle Listu apostołskiego Jana Pawła II „Salvifici Dolors”*, (2009); Damian Kwiatkowski, *Funkcje katolików świeckich w Kościele na podstawie posynodalnej adhortacji apostołskiej „Christifideles laici” Jana Pawła II*, (2009); Łukasz Mróz SMJM, *Teologiczne podstawy Nabożeństwa do Miłosierdzia Bożego według księdza Ignacego Różyckiego w: „Nabożeństwo do miłosierdzia Bożego”*, (2012); Andrzej Witek, *Miłosierdzie Boże nadzieją na ratunek dla człowieka i świata według V rozdziału Encykliki bł. Jana Pawła II „Dives in Misericordia”*, (2012); Damian Krzyszkowski, *Herezje chrystologiczne a formowanie się dogmatu chrystologicznego w pierwszym tysiącleciu chrześcijaństwa w świetle teologii ojca Tadeusza Dionizego Łukaszuka OSPPE*, (2013).

13. Teologia duchowości

Z teologii duchowości klerycy Wyższego Seminarium Duchownego uczestniczyli w seminariach naukowych prowadzonych przez trzech wykładowców. Semina-

ria prowadzili następujący wykładowcy: Ks. dr Stanisław Nowak⁴³, Ks. dr Kazimierz Mielczarek⁴⁴ oraz Ks. dr Dariusz Nowak⁴⁵.

Z teologii duchowości zostały napisane 52 prace magisterskie.

Na seminarium naukowym prowadzonym przez Ks. dra Stanisława Nowaka jeden absolwent napisał pracę magisterską. Jest nim: Józef Kaczmarek, *Pojęcie doskonałości chrześcijańskiej w ujęciu Ks. Aleksandra Żychlińskiego*, (1981).

Na seminarium naukowym prowadzonym przez Ks. dra Kazimierza Mielczarka dwudziestu absolwentów napisało pracę magisterską. Są to następujące osoby: Edward Darlak, *Rodzina szkołą świętości w nauce posoborowej*, (1983); Andrzej Gliszta, *Eucharystia w życiu i działalności pasterskiej pierwszego biskupa częstochowskiego Teodora Kubiny*, (1984); Andrzej Kowalik, *Duchowość apostolska ludzi świeckich w ujęciu Soboru i teologii posoborowej*, (1984); Bernard Kozłowski, *Miłosierdzie czynne w życiu i działalności bł. Brata Alberta Chmielowskiego*, (1985); Zdzisław Reterski, *Miłość miłosierna w życiu i działalności Księdza Kardynała Adama Sapiehy*, (1985); Antoni Arkit, *Duchowość rodziny chrześcijańskiej w ujęciu Soboru Watykańskiego II i Adhortacji „Familiaris consortio”*, (1986); Janusz Kowalczyk, *Duchowość pracy w ujęciu Soboru Watykańskiego II i Encykliki „Laborem Exercens” Jana Pawła II*, (1987); Dariusz Latacz, *Sakrament pokuty w najnowszych dokumentach Kościoła i jego wpływ na życie wewnętrzne człowieka*, (1987); Marek Turlejski, *Ciało a życie duchowe człowieka w nauczaniu papieża Jana Pawła II*, (1987); Krzysztof Turski, *Trynitarny charakter modlitwy w nauczaniu ks. kard. Stefana Wyszyńskiego*, (1987); Witold Bil, *Zawierzenie Maryi i jego wymiar duchowy w nauczaniu Księdza Kardynała Wyszyńskiego Stefana Wyszyńskiego w okresie Wielkiej Nowenny*, (1988); Paweł Hadaś, *Środki doskonalące osoby duchowne i ich wpływ na pracę apostolską we współczesnym Kościele na podstawie pism O. Kazimierza Szafranca OSPPE*, (1996); Dariusz Chałupczyński, *Miłosierdzie Boże i jego potrzeba w życiu duchowym chrześcijanina w świetle pism bł. s. Faustyny Kowalskiej i encykliki Jana Pawła II „Dives in misericordia”*, (1998); Wojciech Koziel, *Sylwetka duchowa kapłana według Listów Wielkoczwartkowych Jana Pawła II i Dyrektorium o posłudze i życiu kapłanów*, (1998); Łukasz Latawski, *Kierownictwo duchowe osób zakonnych w świetle nauczania Kościoła i bł. O. Honorata Koźmińskiego*,

⁴³ Abp dr Stanisław Nowak od roku 1971 prowadził katedrę teologii życia wewnętrznego Papieskiego Wydziału Teologicznego w Krakowie, a od roku 1981 – Wydziału Teologicznego Papieskiej Akademii Teologicznej – <http://kuriaczestochowa.pl/archidiecezja/biskupi/arcybiskup-senior-stanislaw-nowak/> (2015.05.04). O Abpie Stanisławie Nowaku jako wykładowcy brak informacji w Archiwum WSDACz.

⁴⁴ Ks. dr Kazimierz Mielczarek (ur. 20.03.1943 w Słupsku), kapłan archidiecezji częstochowskiej. W Wyższym Seminarium Duchownym Archidiecezji Częstochowskiej w latach 1979-1985 pełnił funkcję wicerektora, w latach 1979-1988 oraz 1991-2007 prowadził wykłady z teologii duchowości, a w latach 1982-1985 prowadził lektorat z języka włoskiego.

⁴⁵ Ks. dr Dariusz Nowak (ur. 31.08.1961 r. w Kamięnsku), kapłan archidiecezji częstochowskiej. W Wyższym Seminarium Duchownym Archidiecezji Częstochowskiej w latach 1993-1996 pełnił funkcję ojca duchownego, a w latach 1993-2012 wykładał teologię duchowości.

(1999); Ignacy Bogdan Jakubiak CPPS, *Wymiar duchowy Dzieła Krwi Chrystusa w Polsce jako droga do świętości*, (2000); Zbigniew Lesiczka CPPS, *Duchowość i formacja do Ewangelizacji we Wspólnocie Krwi Chrystusa jako współczesnym ruchu odnowy Kościoła w Polsce*, (2000); Paweł Otręba, *Problem rozeznawania duchów w Ćwiczeniach duchownych św. Ignacego Loyoli oraz w nauczaniu współczesnego Kościoła*, (2001); Jacek Szczecina, *Aspekt maryjny duchowości kapłańskiej w ujęciu Ojca Świętego Jana Pawła II*, (2001); Tomasz Schabowicz, *Pojęcie modlitwy kontemplacyjnej w oparciu o pisma Tomasa Mertona*, (2001).

Na seminarium naukowym prowadzonym przez Ks. dra Dariusza Nowaka trzydziestu jeden absolwentów napisało pracę magisterską. Są to następujące osoby: Sylwester Rasztar, *Poznać i objawić miłość – najważniejsze przesłanie życia św. Teresy od Dzieciątka Jezus*, (2000); Tadeusz Zawierucha, *Sakrament pokuty i pojednania źródłem odnowy duchowej życia chrześcijańskiego*, (2000); Dariusz Gach, *Eucharystia źródłem i treścią życia kapłańskiego na podstawie listów Jana Pawła II do kapłanów na Wielki Czwartek*, (2001); Marcin Rogala CPPS, *Urzeczywistnienie się charyzmatu życia wspólnotowego św. Kaspra del Bufalo, założyciela Misjonarzy Krwi Chrystusa – w rzeczywistości polskiej*, (2001); Andrzej Szymański CPPS, *Specyficzna dla duchowości Dzieła Krwi Chrystusa koncepcja powołania chrześcijańskiego*, (2001); Błażej Borówka, *Tajemnica Boskiej Miłości w Czwartej modlitwie Eucharystycznej*, (2002); Wojciech Gaura, *Duchowa formacja rodziny w nauczaniu Kościoła po Soborze Watykańskim II*, (2002); Piotr Grzywa CPPS, *Rola świeckich w dziele Świętego Kaspra*, (2002); Rafał Mokwa CPPS, *Krew Chrystusa w życiu chrześcijanina według duchowości Dzieła Krwi Chrystusa w Polsce*, (2002); Józef Przybysz CPPS, *Formacja Misjonarzy Krwi Chrystusa w pismach Świętego Kaspra del Buffalo*, (2002); Rafał Ćwikliński, *Realizacja Bożej miłości do człowieka na podstawie „Dzienniczka” świętej siostry Faustyny Kowalskiej*, (2003); Marek Gaboriski, *Życie świętego Maksymiliana Marii Kolbe drogą do świętości*, (2003); Daniel Galus, *Odnowa w Duchu Świętym w Kościele katolickim*, (2003); Roman Picura, *Znaczenie i sens cierpienia w życiu św. Teresy od Dzieciątka Jezus i Najświętszego Oblicza*, (2003); Arkadiusz Pietrzak, *Cnota posłuszeństwa kapłańskiego jako jedna z rad ewangelicznych w świetle niektórych dokumentów soborowych i posoborowych oraz w nauczaniu Jana Pawła II*, (2003); Tomasz Turczyn, *Ideał wspólnoty chrześcijańskiej na podstawie wybranych grup życia wspólnotowego w Kościele katolickim w Polsce*, (2003); Leszek Ambroży, *Kierownictwo duchowe jako pomoc w dążeniu do doskonałości chrześcijańskiej w oparciu o naukę Urzędu Nauczycielskiego Kościoła*, (2004); Paweł Gancarek, *Święty Jan Maria Vianney wzorem pasterza dusz*, (2004); Stanisław Krupiński, *Eucharystia w życiu i nauczaniu świętego Ojca Pio*, (2004); Robert Tarasek, *Preferencyjna opcja na rzecz ubogich w życiu św. Brata Alberta*, (2004); Przemysław Wesołowski, *Duchowe oblicze środków społecznego przekazu w nauczaniu Kościoła Katolickiego*, (2004); Tomasz Kośny, *Poświęcenie w życiu*

i w nauce świętego Maksymiliana Marii Kolbego, (2005); Janusz Motyka, *Rola cierpienia w życiu i posłannictwie Świętego Ojca Pio*, (2005); Łukasz Korczak, *Stygmatyzacja w życiu Świętego Ojca Pio*, (2009); Marcin Kręciwilk, *Ideal małżeństwa i rodziny chrześcijańskiej w nauczaniu Kościoła*, (2009); Jarosław Sowa, *Tajemnica Eucharystii w życiu duchowym chrześcijanina w świetle wybranych dokumentów soborowych i posoborowych*, (2009); Łukasz Szczepańczyk, *Życie kontemplacyjne św. Teresy od Dzieciątka Jezus i Najświętszego Oblicza*, (2009); Szymon Motylewski, *Miłosierdzie jako szczególny aspekt życia duchowego błogosławionej Matki Teresy z Kalkuty*, (2010); Przemysław Schönwalder, *Cnota miłosierdzia jako szczególny rys życia duchowego błogosławionego Edmunda Bojanowskiego*, (2010); Stanisław Śleziak, *Zarys życia duchowego świętego Maksymiliana Marii Kolbe*, (2011); Damian Widera, *Duchowy wpływ św. Bernarda z Clairvaux na Europę czasu średniowiecza i dnia dzisiejszego*, (2012).

14. Teologia fundamentalna

Z teologii fundamentalnej klerycy Wyższego Seminarium Duchownego uczestniczyli w seminariach naukowych prowadzonych przez trzech wykładowców. Seminaria prowadzili następujący wykładowcy: Ks. prof. dr hab. Eugeniusz Florkowski⁴⁶, Ks. dr Jerzy Borowiec⁴⁷ oraz Ks. dr hab. Sławomir Zieliński⁴⁸.

Z teologii fundamentalnej zostało napisanych 20 prac magisterskich.

Na seminarium naukowym prowadzonym przez Ks. prof. dra hab. Eugeniusza Florkowskiego dwóch absolwentów napisało prace magisterskie. Są to następujące osoby: Henryk Szymiec, *Główne myśli encykliki papieża Piusa XII „Mystici Corporis Christi”*, (1982); Piotr Wyrwich, *Zrzeszenie qumrańskie i jego Mistrz Sprawiedliwości w zestawieniu z Jezusem Chrystusem*, (1982).

⁴⁶ Ks. prof. dr hab. Eugeniusz Florkowski (ur. 09.05.1902 r. w Zawadzie Lanckorońskiej – zm. 20.02.1989 r. w Zakopanem), kapłan archidiecezji krakowskiej. Był pierwszym dziekanem Papieskiego Wydziału Teologicznego w Krakowie (do 1968 r.). Za jego dziekaństwa zostały zorganizowane studia licencjackie i doktoranckie oraz przeprowadzony pierwszy przewód habilitacyjny – G. Ryś, *Florkowski Eugeniusz*, w: *Słownik polskich teologów katolickich 1981-1993*, red. J. Mandziuk, t. 8, Warszawa 1995, s. 164. W Wyższym Seminarium Duchownym Archidiecezji Częstochowskiej wykładał różne przedmioty: teologię dogmatyczną (1931-1937; 1939-1955), teologię fundamentalną (1939-1943; 1955-1956; 1964-1986), historię dogmatów (1945-1955), patrologię (1945-1955), teologię ekumeniczną (1968-1978) – Archiwum WSDACz.

⁴⁷ Ks. dr Jerzy Borowiec (ur. 05.04.1949 r. w Sosnowcu), kapłan archidiecezji częstochowskiej. W Wyższym Seminarium Duchownym Archidiecezji Częstochowskiej w latach 1983-1985 pełnił funkcję prefekta, a w latach 1985-2001 wykładał następujące przedmioty: teologię ekumeniczną (1985-1999) oraz teologię fundamentalną (1986-2001) – Archiwum WSDACz.

⁴⁸ Ks. dr hab. Sławomir Zieliński (ur. 16.01.1963 r. w Zawierciu-Kromołowie), kapłan archidiecezji częstochowskiej. W Wyższym Seminarium Duchownym Archidiecezji Częstochowskiej od roku 1997 wykłada różne przedmioty: religiologię (1997-), teologię ekumeniczną (1999-2001), teologię fundamentalną (2001-) – Archiwum WSDACz.

Na seminarium naukowym prowadzonym przez Ks. dra Jerzego Borowca dwóch absolwentów napisało prace magisterskie. Są to następujące osoby: Jacek Michalak, *Problem zjednoczenia chrześcijaństwa w encyklikach papieża Jana Pawła II*, (1990); Sylwester Tronina, *Rola świeckich w Kościele w nauczaniu Jana Pawła II podczas trzech pielgrzymek do Polski*, (1991).

Na seminarium naukowym prowadzonym przez Ks. dra hab. Sławomira Zielińskiego szesnastu absolwentów napisało prace magisterskie. Są to następujące osoby: Marcin Felczuk, *Tajemnica i kult Boga jako podstawa dialogu chrześcijańsko-muzułmańskiego w nauczaniu Jana Pawła II (1978-2000)*, (2004); Radosław Rychlik, *Jedyność i powszechność zbawienia w Jezusie Chrystusie w nauczaniu Kościoła od II Soboru Watykańskiego*, (2004); Michał Solarczyk, *Filozoficzne poglądy Leszka Kołakowskiego o możliwości rozumowego poznania Boga w świetle nauczania teologicznego*, (2004); Szczepan Sowa, *Konfrontacja wizji człowieka w ruchu Hare Krysztyna z chrześcijańską koncepcją antropologiczną*, (2004); Tomasz Śleziak, *Koncepcja zbawienia i spraw ostatecznych człowieka w nauce Świadków Jehowy w świetle nauczania Katechizmu Kościoła Katolickiego*, (2004); Łukasz Wojtan, *Destrukcyjny charakter satanizmu. Studium teologicznofundamentalne*, (2004); Paweł Wróbel, *Różnica między pojęciem reinkarnacji w buddyzmie i prawdą o zmartwychwstaniu Jezusa Chrystusa*, (2004); Tomasz Karauda, *Relacja chrześcijaństwa do religii niechrześcijańskich w świetle dokumentu Międzynarodowej Komisji Teologicznej „Chrześcijaństwo i religie”*, (2006); Konrad Cygan, *Relacja chrześcijaństwa do poglądów dotyczących człowieka charakterystycznych dla New Age*, (2008); Tomasz Mucha, *Nowa ewangelizacja jako znak wiarygodności Kościoła w Polsce na przełomie II i III tysiąclecia. Studium teologiczno-fundamentalne w świetle wybranych dokumentów II Polskiego Synodu Plenarnego*, (2009); Wojciech Radoliński, *Człowieczeństwo i bóstwo Jezusa Chrystusa. Nauka Kościoła Katolickiego a doktryna Świadków Jehowy*, (2009); Adam Polak, *Rola sukcesji apostoelskiej w Kościele. Studium teologiczno-fundamentalne w świetle wybranych dokumentów współczesnego Magisterium Kościoła*, (2010); Michał Woźniak, *Problematyka złych duchów i ich wypędzania w świetle wybranych dokumentów współczesnego Magisterium Kościoła*, (2011); Michał Jędrzejcki, *Zbawcze orędzie Krzyża w życiu i myśli św. Teresy Benedykty od Krzyża (Edyty Stein)*, (2013); Piotr Klekociński, *Odkrywanie sensu ludzkiego życia w świetle refleksji Edyty Stein (św. Teresy Benedykty od Krzyża)*, (2013); Adam Paśnik, *Interdyscyplinarny wymiar dialogu w relacjach między naukami przyrodniczymi i teologią*, (2014).

15. Teologia moralna

Z teologii moralnej klerycy Wyższego Seminarium Duchownego uczestniczyli w seminariach naukowych prowadzonych przez czterech wykładowców. Seminarium

przewodzący następujący wykładowcy: Bp dr Stanisław Smoleński⁴⁹, Ks. prof. dr hab. Jan Kowalski⁵⁰, Ks. dr Paweł Sobuś⁵¹ oraz Ks. dr hab. Arkadiusz Olczyk⁵².

Z teologii moralnej zostało napisanych 137 prac magisterskich.

Na seminarium naukowym prowadzonym przez Bpa dra Stanisława Smoleńskiego jeden absolwent napisał pracę magisterską. Jest nim: Marian Duda, *Ksiądz Stanisław Zegarliński, teolog-moralista*, (1975).

Na seminarium naukowym prowadzonym przez Ks. prof. dra hab. Jana Kowalskiego stu dwudziestu absolwentów napisało prace magisterskie. Są to następujące osoby: Wojciech Gonera, *Wskazania etyczne Magisterium Ecclesiae dotyczące telewizji jako środka społecznego przekazu*, (1975); Janusz Witkowski, *Wskazania najwybitniejszych przedstawicieli doby Komisji Edukacji Narodowej dotyczące wychowania religijno-moralnego młodzieży*, (1976); Józef Bednarz, *Warunki dobrej modlitwy według przedniejskich Ojców Kościoła*, (1977); Stanisław Jasonek, *Rola cnót w kształtowaniu doskonałości chrześcijańskiej w oparciu o twórczość o. Andrzeja Gmurowskiego OP*, (1977); Maciej Babczyński, *Seksualność, małżeństwo i prokreacja w ujęciu ks. Zygmunta Kozubskiego*, (1978); Krzysztof Barański, *Zagadnienia teologiczno-moralne w spuściźnie pisarskiej Księdza Walentego Urbanowicza*, (1978); Tadeusz Borutka, *Pawłowe rozumienie wyzwolenia zawarte w listach do Rzymian i Galatów a współczesna teologia wyzwolenia*, (1979); Jan Orzeszyna, *Poczucie winy i jego związek z grzechem*, (1979); Czesław Parnowski, *Miłość jako podstawa małżeństwa sakramentalnego w polskiej literaturze posoborowej*, (1979); Jan Kaldon, *Moralne aspekty pokoju w nauczaniu Magisterium Ecclesiae ostatniego dwudziestolecia*, (1979); Andrzej Kańka, *Doskonałość chrześcijańska i drogi jej realizacji w Homiliach Orygenesa*, (1979); Józef Kos, *Postulaty dotyczące odnowy teologii moralnej w świetle polskiej literatury teologicznej po II wojnie światowej*, (1980); Honorat Nowak, *Niektóre przyczyny konfliktów religijno-moralnych młodzie-*

⁴⁹ Bp Stanisław Smoleński (ur. 17.05.1915 r. w Wiedniu – zm. 08.08.2006 r. w Krakowie), biskup pomocniczy archidiecezji krakowskiej. W latach 1948-1986 prowadził wykłady z teologii życia wewnętrznego i teologii moralnej na Papieskim Wydziale Teologicznym – http://www.opoka.org.pl/biblioteka/T/TH/THO/bp_s_smolenski.html#, http://pl.wikipedia.org/wiki/Stanislaw_Smolenski (2015.05.04). W Wyższym Seminarium Duchownym Archidiecezji Częstochowskiej w latach 1948-1956 wykładał teologię ascetyczną i mistyczną – Archiwum WSDACz.

⁵⁰ Ks. prof. dr hab. Jan Kowalski (ur. 04.06.1930 r. w Krępie), kapłan archidiecezji częstochowskiej. W Wyższym Seminarium Duchownym Archidiecezji Częstochowskiej w latach 1974-1979 pełnił funkcję wicerektora, w latach 1960-2012 wykładał teologię moralną, w latach 1960-1968 wykładał również etykę filozoficzną – Archiwum WSDACz.

⁵¹ Ks. dr Paweł Sobuś (ur. 29.07.1996r. w Błachowni), kapłan archidiecezji częstochowskiej. W Wyższym Seminarium Duchownym Archidiecezji Częstochowskiej w latach 2000-2003 pełnił funkcję prefekta studiów, od roku 2000 wykłada teologię moralną, w latach 2000-2001 wykładał również praecepta urbanitatis – Archiwum WSDACz.

⁵² Ks. dr hab. Arkadiusz Olczyk (ur. 13.07.1966 r. w Kodrąbiu), kapłan archidiecezji częstochowskiej. W Wyższym Seminarium Duchownym Archidiecezji Częstochowskiej w latach 1998-2001 pełnił funkcję ojca duchownego, od roku 2007 jest dyrektorem biblioteki seminaryjnej, od roku 2010 wykłada teologię moralną – Archiwum WSDACz.

ży na podstawie polskich publikacji 1968-1979, (1980); Jan Ćwikła, *Doskonałość zakonna w pismach Brata Alberta (Adama Chmielowskiego)*, (1980); Stanisław Pała, *Problemy moralne wynikające z postępu technicznego na podstawie literatury teologicznej ostatniego dwudziestolecia*, (1981); Marek Sobański, *Eutanazja w świetle zasad teologicznych-moralnych*, (1981); Leszek Walaszczyk, *Post i jego motywacja w Starym Testamencie i w Koranie*, (1981); Stefan Wyporski, *Odpowiedzialność moralna twórców i odbiorców za treści środków masowego przekazu w świetle wypowiedzi Nauczycielskiego Urzędu Kościoła*, (1981); Marek Czernecki, *Pokuta chrześcijańska w świetle Konstytucji Apostolskiej Pawła VI „Paenitemini”*, (1982); Włodzimierz Gontek, *Etyka społeczna w Koranie*, (1982); Krzysztof Majcherczyk, *Problem ubóstwa ewangelicznego w świetle literatury posoborowej*, (1982); Roman Cer, *Moralna ocena transplantacji organów ludzkich w świetle wypowiedzi Urzędu Nauczycielskiego Kościoła*, (1983); Zenon Gajda, *Ewangelizacja jako moralny obowiązek płynący z powołania chrześcijanina w świetle nauki Kościoła po Soborze Watykańskim II*, (1983); Zdzisław Zgrzebny, *Moralne aspekty teologii liberalizacji*, (1983); Adam Borek, *Praca jako środek w realizacji integralnego powołania człowieka w nauczaniu papieża Jana Pawła II*, (1984); Leszek Kołczyk, *Godność człowieka w nauce Jana Pawła II*, (1984); Mirosław Wilk, *Palenie tytoniu w świetle zasad moralnych*, (1984); Eugeniusz Woszczyk, *Ethos społeczeństwa polskiego na podstawie Roczników czyli Kronik Królestwa Polskiego Jana Długosza*, (1984); Jarosław Biniek, *Zobowiązania władzy państwowej wobec obywatela w świetle nauczania Jana Pawła II*, (1985); Ryszard Pietrzak, *Podstawowe prawa człowieka w nauczaniu Jana Pawła II*, (1985); Janusz Wielgos, *Wolność religijna w nauczaniu Jana Pawła II*, (1985); Marian Czerniejewski, *Wpływ nerwicy natręctw na odpowiedzialność moralną działania ludzkiego*, (1986); Marian Kozłowski, *Odpowiedzialne rodzicielstwo w świetle powojennej literatury teologiczno-moralnej*, (1986); Sławomir Masłowski, *Miłosierdzie Boże w nauczaniu Jana Pawła II*, (1987); Jarosław Sroka, *Miłość ojczyzny w publicystyce Zofii Kossak-Szczuckiej*, (1987); Grzegorz Dzierżanowski, *Prawo do „łagodnej śmierci” w świetle zasad teologiczno-moralnych*, (1988); Stanisław Konieczny, *Uprawnienia i zobowiązania wynikające z prawa do pracy w świetle nauczania Jana Pawła II*, (1988); Aleksander Panek, *Ethos Narodu polskiego w świetle nauczania Kardynała Stefana Wyszyńskiego*, (1988); Sławomir Zieliński, *Panorama cnót postulowanych Narodowi Polskiemu przez Jana Pawła II w czasie dwóch pierwszych pielgrzymek do Ojczyzny*, (1988); Krzysztof Bendkowski, *Sumienie w życiu zawodowym chrześcijanina w świetle literatury teologiczno-moralnej ostatnich 10 lat*, (1989); Grzegorz Chobot, *Powojenne prawodawstwo polskie dotyczące nienarodzonych w świetle zasad teologicznych*, (1989); Andrzej Stępień, *Postulaty odnowy moralnej narodu polskiego w nauczaniu kard. Stefana Wyszyńskiego*, (1989); Marek Włoch, *Zobowiązania ludzi nauki w świetle nauczania Jana Pawła II*, (1989); Maciej Woszczyk, *Uprawnienia wynikające z prawa do pracy*

w świetle nauczania kościelnego i literatury teologicznej ostatnich dziesięciu lat (1976-1986), (1989); Tomasz Wrona, *Zobowiązania wynikające z przyjętego kapłaństwa w świetle nauczania ks. kardynała Stefana Wyszyńskiego*, (1989); Tomasz Ciszowski, *Działalność kapłańska w świetle wielkokwartkowych Listów Jana Pawła II*, (1990); Janusz Kłopot, *Przerywanie ciąży w świetle wypowiedzi Urzędu Nauczycielskiego Kościoła Pontyfikatu Jana Pawła II*, (1990); Piotr Markowicz, *Chrześcijański sens ludzkiego cierpienia w świetle listu apostołskiego papieża Jana Pawła II „Salvifici Doloris”*, (1990); Adam Mikoś, *Doskonałość chrześcijańska w świetle niektórych pism św. Maksymiliana Marii Kolbego*, (1990); Jacek Sablik, *Doskonałość chrześcijańska i jej realizacja w nauczaniu pasterskim biskupa Stefana Bareły*, (1990); Marek Wyjadłowski, *Charakterystyczne rysy duchowości św. Teresy od Dzieciątka Jezus w świetle jej „Pism”*, (1990); Tadeusz Żmuda, *Przyczyny powodujące rozkład małżeństwa w świetle niektórych publikacji teologiczno-socjologicznych na przestrzeni ostatnich 30 lat*, (1990); Arkadiusz Olczyk, *Celibat kapłański w świetle nauczania Kościoła i teologów po Soborze Watykańskim II. Aspekt teologiczno-moralny*, (1991); Władysław Barcicki, *Małżeństwo w prawosławiu w świetle powojennej literatury teologicznej*, (1992); Dariusz Con, *Solidarność międzyludzka u podstaw rozwiązania palących problemów społecznych we współczesnym świecie w świetle nauczania Jana Pawła II*, (1992); Paweł Sobuś, *Uczestnictwo w życiu sakramentalnym rozwiedzionych będących w powtórnym małżeństwie cywilnym w świetle nauczania Kościoła i teologów*, (1992); Andrzej Gruca, *Negatywne postawy moralne młodzieży polskiej, ich przyczyny i środki zaradcze w świetle polskiej literatury socjologicznej i teologicznej ostatniego dwudziestolecia*, (1993); Tadeusz Mikołajczyk, *Obrona nie narodzonych w nauczaniu kościelnym posoborowym i spuściźnie teologiczno-socjologicznej*, (1993); Jacek Reczek, *Środowisko przyrodnicze i jego zagrożenia. Aspekt teologiczno-moralny*, (1993); Zbigniew Trała, *Ubóstwo ewangeliczne w świetle posoborowej polskiej literatury teologicznej*, (1993); Zbigniew Zalejski, *Obowiązek duszpasterskiej troski Kościoła o młodzież uzależnioną od narkotyków w świetle polskich publikacji z lat 1975-1990*, (1993); Jacek Bąk, *Wstrzemięźliwość seksualna przedmałżeńska i argumentacja za nią przemawiająca w polskiej posoborowej literaturze teologiczno-moralnej*, (1994); Artur Bętkowski, *Kapitalizm w świetle wypowiedzi Jana Pawła II*, (1994); Szymon Gołuchowski, *Podstawowe zasady i kryteria moralne dotyczące życia społeczno-ekonomicznego w nauczaniu kościelnym*, (1994); Paweł Maciaszek, *Ksiądz Franciszek Woronowski o rzeczywistościach ziemskich. Aspekt moralny*, (1994); Wojciech Wódka, *Socjologiczne i moralne aspekty narkomanii w świetle publikacji ostatnich dziesięciu lat*, (1994); Arkadiusz Wieczorek, *Encykliki społeczne papieża o sprawiedliwej płacy*, (1994); Stanisław Aleksander, *Własność prywatna w nauce Piusa XI i Piusa XII w świetle polskiej literatury socjologiczno-teologicznej okresu międzywojennego i lat powojennych*, (1995); Paweł Kłos, *Czynne świadczenie miłości moralnym obowiązkiem*

chrześcijanina w pismach księdza Franciszka Woronowskiego, (1995); Stefan Leśniewski, *Kapłaństwo powszechne i jego wymiar egzystencjalny na podstawie polskiej literatury teologicznej po Soborze Watykańskim II*, (1995); Krzysztof Smuga, *Postawy wobec człowieka bliskiego śmierci i umierającego*, (1995); Szczepan Wylaż, *Zobowiązanie nakładane na młodych w nauce Jana Pawła II*, (1995); Grzegorz Miłtuła, *Ksiądz Antoni Borowski - teolog moralista (1884-1968)*, (1995); Marek Czarnecki, *Problematyka pracy w publikacjach księdza Józefa Majki*, (1996); Piotr Fałkowski, *Problematyka pracy w polskich publikacjach socjologiczno-teologiczno-moralnych ostatniego dwudziestolecia (1975-1995)*, (1996); Mariusz Frukacz, *Zasada powszechnego przeznaczenia dóbr ziemskich. Aspekt moralny*, (1996); Zbigniew Heluszka, *Argumenty wysuwane przez Magisterium Kościoła przeciw możliwości stosowania zapłodnienia „in vitro”*, (1996); Stanisław Kipigroch, *Problem zaangażowania na rzecz ubogich w nauczaniu kościelnym i teologów*, (1996); Marcin Mońka, *Ekologia środowiska człowieka jako postulat teologiczno-moralny*, (1996); Józef Ogorzały, *Historyczny zarys doktryny o wojnie sprawiedliwej. Aspekt teologiczno-moralny*, (1996); Jacek Wierzba, *Samobójstwo i jego przyczyny w świetle zasad teologiczno-moralnych*, (1996); Tomasz Dragan, *Zadania organizacji międzynarodowych w nauczaniu kościelnym*, (1997); Jacek Kurczaba, *Integralny rozwój człowieka i ludzkości w nauczaniu Pawła VI i Jana Pawła II*, (1997); Paweł Marczewski, *Grzech społeczny w literaturze teologiczno-społecznej ostatnich dwudziestu lat*, (1997); Andrzej Sewerynek, *Zanik poczucia i świadomości grzechu we współczesnym świecie*, (1997); Jerzy Wachowski, *Niektóre problemy moralne związane z transplantacją narządów ludzkich*, (1997); Wojciech Gruchała CPPS, *Rady ewangeliczne w spuściźnie pisarskiej św. Kaspra del Buffalo*, (1997); Grzegorz Cyparski, *Zagadnienia społeczno-moralne w pismach biskupa Józefa Sebastiana Pelczara*, (1998); Tadeusz Król, *Problematyka religijno-moralna w New Age*, (1998); Jan Legierski, *Odpowiedzialność moralna za biologiczne, psychologiczne, społeczne i religijno-moralne skutki pijaństwa i alkoholizmu na podstawie publikacji ostatniego dziesięciolecia*, (1998); Rafał Melak, *Prawnomoralna ochrona życia poczętego na podstawie dokumentów prawnych i nauczania Kościoła*, (1998); Marek Bator, *Niektóre problemy związane z narkomanią w literaturze ostatniego dziesięciolecia*, (1999); Rafał Jasiński, *Niektóre problemy moralne związane z badaniami genetycznymi i ich skutkami*, (1999); Paweł Kula, *Problematyka prostytutki. Aspekt moralny*, (1999); Adam Malczyk, *Kierownictwo duchowe w konfesjonale różnej kategorii penitentów*, (1999); Mariusz Mularczyk, *Problematyka moralna związana ze zjawiskiem pornografii*, (1999); Adam Szwedzik, *Technika i jej wpływ na życie człowieka*, (1999); Arkadiusz Gudowski, *Antropologia w spuściźnie poetyckiej Haliny Poświatowskiej*, (2000); Marcin Knaga, *Obowiązek rodziców względem dzieci obejmujący wychowanie religijno-moralne*, (2000); Zbigniew Krutin, *Udział świeckich w misji prorockiej Kościoła*, (2000); Jan Kwiczor, *Ludzka seksualność jako dar i wezwanie moralne w świetle nauczania*

kościelnego, (2000); Grzegorz Płaneta, *Obowiązki Kościoła względem ludzi uzależnionych od narkotyków*, (2000); Zbigniew Stępień, *Kardynała L.J. Suenensa nauka o Odnowie w Duchu Świętym. Aspekt moralny*, (2000); Marek Woldan, *Problematyka religijno-moralna w islamie w literaturze koranicznej i teologicznej*, (2000); Robert Woźniak, *Warunki i sposoby realizacji pokoju we współczesnym nauczaniu Kościoła*, (2000); Karol Garbiec, *Obowiązek kapłana permanentnej formacji w nauczaniu kościelnym i teologów posoborowych*, (2001); Bartłomiej Kosecki, *Przygotowanie do małżeństwa i rodziny w nauczaniu kościelnym i literaturze teologiczno-socjologicznej*, (2001); Grzegorz Paszka, *Obowiązek uczestnictwa świeckich w misyjnej posłudze Kościoła w dokumentach Magisterium Ecclesiae*, (2001); Piotr Postrożny, *Negatywny wpływ niektórych sekt na moralne działanie człowieka*, (2001); Rafał Zawisza, *Ewolucja w poglądach na karę śmierci od starożytności pogańsko-chrześcijańskiej do czasów współczesnych. Aspekt moralny*, (2001); Rafał Horyń, *Niektóre problemy moralne związane z holocaustem w nauczaniu Jana Pawła II. Aspekt moralny*, (2003); Marek Madej, *Etyka zawodu nauczycielskiego w oparciu o nauczanie kościelne oraz literaturę teologiczną, pedagogiczną, psychologiczną i socjologiczną ostatniego dwudziestolecia*, (2003); Mariusz Mruszczyk, *Nauczanie kościelne, teologiczne i socjologiczne o ojcu i jego roli w rodzinie*, (2003); Grzegorz Patek, *Pożyczka na procent w nauczaniu kościelnym, teologicznym i socjologicznym*, (2003); Grzegorz Szatkowski, *Ludzie starzy w nauczaniu teologicznym i socjologicznym*, (2003); Zbigniew Krawczyk, *Chrześcijańska Europa. Jej korzenie, rozkwit i kryzys. Aspekt moralny*, (2005); Andrzej Gaj, *Eksperymenty genetyczne i działania biotechnologiczne. Zagrożenia i nadzieje*, (2006); Mariusz Jędrzejczyk, *Postawy religijno-moralne katolików parafii pod wezwaniem Trójcy Przenajświętszej w Bąkowej Górze*, (2006); Jacek Kołodziejczyk, *Życie ludzkie i jego obrona w świetle nauki Kościoła*, (2006); Jerzy Majchrzak, *AIDS problemem moralno-pastoralnym obecnych czasów*, (2008).

Na seminarium naukowym prowadzonym przez Ks. dra Pawła Sobusia szesnastu absolwentów napisało prace magisterskie. Są to następujące osoby: Damian Ciemcioch, *Polityka proaborcyjna zagrożeniem dla rozwoju narodu. Studium teologicznomoralne*, (2007); Adam Konieczny, *Zobowiązanie Kościoła do troski o osoby homoseksualne. Studium teologicznomoralne*, (2007); Mariusz Nabiałek, *Chrześcijański sens umierania i śmierci. Studium teologicznomoralne*, (2007); Piotr Sowa, *Obowiązek troski osób homoseksualnych o rozwój osobisty. Studium teologicznomoralne*, (2007); Artur Jurczyk, *Pomoc młodzieży uzależnionej od alkoholu jako zadanie dla społeczeństwa*, (2008); Grzegorz Stanula, *Pomoc w wychodzeniu z narkomanii jako powinność społeczna*, (2008); Michał Biedak, *Antykoncepcyjne metody planowego ubezdładniania jako niegodziwy sposób regulacji poczęć. Studium teologiczno-moralne*, (2010); Łukasz Trynda, *Etyczne aspekty leczenia osób cierpiących na chorobę Parkinsona metodą eksperymentu transplatacyjnego z wykorzystaniem embrionalnej tkanki mózgowej*, (2010); Adam Banach, *Rola rodziny*

w wychowaniu do trzeźwości. *Studium teologiczno-moralne*, (2011); Piotr Molenda, *Sztuczne zapłodnienie jako fałszywa odpowiedź na nieplodność małżeństw. Studium teologiczno-moralne*, (2011); Marek Skrzypczyk, *Moralna ocena opieki paliatywnej w odniesieniu do zjawiska eutanazji*, (2011); Rafał Omyła, *Rozwód i separacja w świetle obowiązującego prawa cywilnego a nauka Kościoła Katolickiego dotycząca sakramentu małżeństwa. Studium teologiczno-moralne*, (2012); Michał Zimny, *Opieka paliatywna jako wyraz poszanowania godności osoby umierającej. Studium teologiczno-moralne*, (2012); Marek Leszczyk, *Wojna jako zjawisko społecznie szkodliwe. Studium teologiczno-moralne*, (2013); Marcin Szczypiór, *Znaczenie czystości seksualnej przedmałżeńskiej i małżeńskiej. Studium teologiczno-moralne*, (2013); Marcin Ciesielski, *Nauczanie Kościoła o eutanazji w świetle deklaracji „Iura et bona”*. *Studium teologiczno-moralne*, (2014).

Na seminarium naukowym prowadzonym przez Ks. dra hab. Arkadiusza Olczyka jeden absolwent napisał pracę magisterską. Jest nim: Andrzej Wszolek, *Chrysoformizacja jako fundament moralności w służbie zbawienia*, (2014)

16. Teologia pastoralna

Z teologii pastoralnej klerycy Wyższego Seminarium Duchownego uczestniczyli w seminariach naukowych prowadzonych przez pięciu wykładowców. Seminaria prowadzili następujący wykładowcy: Ks. dr Franciszek Macharski⁵³, Ks. dr Jan Wilk⁵⁴, Ks. dr hab. Jan Wal⁵⁵, Ks. dr hab. Maciej Ostrowski⁵⁶ oraz Ks. dr hab. Marian Duda⁵⁷.

Z teologii pastoralnej zostało napisanych 29 prac magisterskich.

Na seminarium naukowym prowadzonym przez Ks. dra Franciszka Macharskiego czterech absolwentów napisało prace magisterskie. Są to następujące osoby: Bronisław Chaładyn, *Kapłan duszpasterz w świetle dzieła O. Jacka Woronieckiego*

⁵³ Kard. Franciszek Macharski (ur. 20.05.1927 r. w Krakowie), od 2005 roku arcybiskup senior. <http://www.diecezja.pl/biskupi/kard-franciszek-macharski.html>, http://pl.wikipedia.org/wiki/Franciszek_Macharski (2015.05.04). W Wyższym Seminarium Duchownym Archidiecezji Częstochowskiej w latach 1963-1978 wykładał teologię pastoralną – Archiwum WSDACz.

⁵⁴ Ks. dr Jan Wilk (ur. 23.10.1945 r. w Bogusławicach – zm. 22.09.2004 r. w Częstochowie), kapłan archidiecezji Częstochowskiej. W Wyższym Seminarium Duchownym Archidiecezji Częstochowskiej w latach 1979-2004 wykładał teologię pastoralną – Archiwum WSDACz.

⁵⁵ Ks. prof. dr hab. Jan Wal jest obecnie emerytowanym pracownikiem UPJPII w Krakowie, mieszka w Krakowie – <http://www.diecezja.pl/parafie/lista-parafii/krakow-centrum/parafia-wszystkich-swietych.html> (2015.05.05). W Archiwum Wyższego Seminarium Duchownego Archidiecezji Częstochowskiej brak informacji o tym wykładowcy.

⁵⁶ Ks. prof. dr hab. Maciej Ostrowski jest obecnie kierownikiem Katedry Teologii Pastoralnej UPJPII w Krakowie – <http://www.upjp2.edu.pl/edumod/pracownik/278/> (2015.05.05). W Archiwum Wyższego Seminarium Duchownego Archidiecezji Częstochowskiej brak informacji o tym wykładowcy.

⁵⁷ Ks. dr hab. Marian Duda (ur. 07.07.1951 r. w Będzinie), kapłan archidiecezji częstochowskiej. W Wyższym Seminarium Duchownym Archidiecezji Częstochowskiej w latach 1988-2013 wykładał teologię pastoralną.

„*Królewskie kapłaństwo*”, (1975); Bogdan Kijak, *Apostolstwo świeckich w statutach pierwszego Synodu Diecezji Częstochowskiej w świetle dokumentów Soboru Watykańskiego II*, (1975); Edward Romański, *Powołania kapłańskie i zakonne w Zagłębiu Dąbrowskim w latach 1901-1970*, (1975); Stanisław Ilczyk, *Rola parafii w duszpasterstwie w ujęciu ks. Aleksandra Federowicza (1914-1965)*, (1978).

Na seminarium naukowym prowadzonym przez Ks. dra Jana Wilka dziesięciu absolwentów napisało prace magisterskie. Są to następujące osoby: Sławomir Sambor, *Działalność duszpasterska księdza infułata Bolesława Wróblewskiego w Częstochowie w latach 1917-1951*, (1983); Stanisław Gasiński, *Problem nierozzerwalności małżeńskiej w nauczaniu Episkopatu Polski (1945-1975)*, (1984); Zdzisław Simiński, *Przygotowanie do życia małżeńsko-rodzinnego w nauczaniu Kościoła*, (1984); Andrzej Chałupka, *Rola rodziny w kształtowaniu postawy moralno-religijnej u młodzieży w nauczaniu społecznym Stefana Kardynała Wyszyńskiego*, (1986); Krzysztof Jacniacki, *Praca jako integralny składnik dążenia do świętości w ujęciu Ks. Bronisława Markiewicza*, (1987); Marek Łabuda, *Życie i działalność duszpasterska drugiego ordynariusza diecezji częstochowskiej ks. bpa Zdzisława Golińskiego w latach 1951-1963*, (1987); Józef Kępa, *Duszpasterz wobec wychowania do trzeźwości w parafii*, (1988); Marek Sendal, *Duszpasterstwo młodzieży w świetle listu apostolskiego Ojca Świętego Jana Pawła II „Do młodych całego świata”*, (1989); Mirosław Wójcik, *Zadania wiernych świeckich w Kościele w świetle II Synodu Diecezji Częstochowskiej*, (1991); Marek Majchrzak, *Problem alkoholizmu w świetle listów pasterskich Episkopatu Polski w latach 1964-1998*, (2000).

Na seminarium naukowym prowadzonym przez Ks. dra hab. Jana Wała jeden absolwent napisał pracę magisterską. Jest nim: Tomasz Nowak, *Życie modlitwy współczesnej młodzieży*, (1989).

Na seminarium naukowym prowadzonym przez Ks. dra hab. Macieja Ostrowskiego jeden absolwent napisał pracę magisterską. Jest nim: Mieczysław Drożdżik, *Środki społecznego przekazu w służbie Kościoła na podstawie listów papieskich wydanych z okazji światowych dni środków społecznego przekazu*, (1998).

Na seminarium naukowym prowadzonym przez Ks. dra hab. Mariana Dudę trzynastu absolwentów napisało pracę magisterską. Są to następujące osoby: Robert Glen, *Służebna rola sportu w ewangelizacji młodzieży w świetle nauczania papieża Jana Pawła II*, (2001); Rafał Praski, *Ewangelizacja trudnej młodzieży w świetle nauczania papieża Jana Pawła II*, (2001); Tomasz Psota, *Nowa ewangelizacja młodzieży polskiej w ramach katechizacji szkolnej w świetle nauczania papieża Jana Pawła II*, (2001); Remigiusz Choła, *Ojcostwo kapłana w relacji do młodych według nauczania Kościoła a jego wizja teologiczno-pastoralna u Sługi Bożego Księdza Franciszka Blachnickiego*, (2005); Piotr Placek, *Duszpasterska troska o rodzinę w przemówieniach papieża Jana Pawła II do Polaków*, (2008); Michał Cichoń, *Katecheza parafialna młodzieży*, (2009); Piotr Janiec, *Nauka Kościoła i współczesnej teologii*

wobec zjawiska rozwodów, (2009); Arkadiusz Wypych, *Dzieci jako podmiot i przedmiot apostołstwa w parafii w nauczaniu Jana Pawła II*, (2009); Sławomir Berdys, *Sytuacja osób uzależnionych od alkoholu oraz duszpasterska troska o nich w świetle polskich publikacji pastoralnych ostatnich lat*, (2010); Łukasz Połacik, *Rola muzyki w ewangelizacji w świetle dokumentów Kościoła i według nauczania Benedykta XVI*, (2011); Mateusz Ociepka, *Formacja młodzieży do wspólnoty w Ruchu Światło-Życie*, (2012); Dariusz Pilarski, *Rola parafii w budzeniu i towarzyszeniu powołaniom kościelnym w świetle dokumentu Papieskiego Dzieła powołań kościelnych „In verbo Tuo”*, (2012); Paweł Górecki, *Implikacje pastoralne wynikające z Posynodalnej Adhortacji Apostolskiej Benedykta XVI „Verbum Domini”*, (2013).